

Talent Transfer i en dansk sportskontekst

Talent Transfer in a Danish sporting context

Specialopgave (30ECTS)

af

Martin Brueckner Johansen

Konkurrence og Eliteidræt, Syddansk Universitet

Vejleder: Kristoffer Henriksen

31.05.2022

Artiklen er rettet mod Journal of Scandinavian Journal of Sport and Exercise Psychology

Anslag

Artikel: 53.291 (22,2 normalsider)

Kappe: 42.649 (17,7 normalsider)

Samlet: 95.940 (39,9 normalsider)

Artikel

Resumé

Talent Transfer (TT) beskriver processen hvor dygtige atleter fortager en transition fra en sportsgren (donor-sport), over i en ny (transfer-sport). TT kan foregå både struktureret, hvor formelle programmer guider atleterne over i nye sportsgrene, eller ustruktureret hvor transitionen initieres af en træner, eller af atleterne selv. Formålet med dette studie var at undersøge hvad der karakteriserer ustruktureret TT i Danmark. Kvalitative data er indsamlet fra fem individuelle interviews, med atleter der har været igennem en succesfuld TT-proces. Dataindsamlingen var inddelt i tre faser fra The Cultural Transition Model (Ryba et al., 2016), og blev tematisk analyseret. Et nyt teoretisk bidrag i form af Talent Transfer Modellen (TTM), er foreslået til at beskrive den ustruktureret TT-proces i Danmark. TTM er tredelt i en præ-transitionsfase, en transitionsfase og en post-transitionsfase. Transitionsfasen er yderligere opdelt i mødet og dobbeltlivet, og post-transitionsfasen, er ligeledes todelt i investering og mestring.

Abstract

Talent Transfer (TT) is the process where high-level athletes transfer from one sport (donor-sport) to another sport (transfer-sport). TT can be both structured, where formal TT-initiatives guide athletes into different sports, or unstructured, where the initiatives to change sports comes from a coach or the athlete. The aim of this study was to investigate what characterizes unstructured TT in Denmark. Qualitative data are gathered from five individual interviews with high performance athletes, who successfully have gone through TT. The data collection was guided by the three phases of the cultural transition model (Ryba et al., 2016) and was thematically analyzed. A new theoretic model is presented to describe the TT-process for Danish unstructured TT. The model is three-parted in pre-transition phase, transition phase, and post-transition phase. The transition phase is further divided into the meeting of the transfer-sport, and the double life. The post-transition phase is also split into investment, and mastery.

Indledning

Den 13. august 2016 på det olympiske stadion i Rio stiller den unge danske rekordholder på 3000m forhindring Anna Emilie Møller klar på startstregen, side om side med verdens bedste løbere. Med sine kun 19 år er Anna Emilie er den yngste kvindelige atletikudøver der nogensinde har deltaget ved legene. Hun ender som nummer 6 i sit heat og bliver indehaver af den europæiske junior rekord. Skruer vi tiden blot to år tilbage, nøjagtigt til den 17. juli 2014, står Anna Emilie igen klar til kamp. Pigskoene er denne gang skiftet ud med høje sneaks, og tartanunderlaget er byttet ud med et trægulv. Her står stortalentet nemlig over for England i U18 europamesterskabet i basketball, en slutrunde der skulle vise sig at blive den sidste nogensinde for Anna Emilie. Blot én måned inden U18 mesterskabet havde Anna Emilie, i sit kun 3. motionsløb nogensinde, nemlig smadret den 37 år gamle U-18 rekord på 10km. Med andre ord; Anna Emilie stod midt i en talent transfer proces, der skulle vise sig at blive meget definerende for resten af den unge spiller/løbers liv. Senest har hun forbedret den danske senior rekord på 3000m forhindring, hvilket i 2019 rakte til en 12. plads på verdensranglisten. Fortællingen vidner om en ung atlet der har været igennem en transition fra at være en af nationens bedste ungdoms basketball spillere, til nu at være en af verdens absolut bedste forhindringsløbere - En transition man i den videnskabelige verden kalder for Talent Transfer (TT). Dette begreb vil i indeværende speciale blive forklaret, udforsket og sat i praktisk anvendelse.

En lille nation i den globale kamp om internationale medaljer

Danmark er en lille nation i den store elitesportsverden. I takt med at der fortsat kommer flere internationale elitesportskonkurrencer på kalenderne rundt om i verden, bliver kampen om topplaceringer fortsat større (Storm, 2016). Traditionelt set har Danmark dog haft succes på den

1 internationale sportsscene, og klarer sig bedre end næsten alle små nationer i de sommer olympi-
 2 ske lege (Storm, 2016). På trods af den store konkurrence klarer Danmark sig altså godt, og det
 3 synes ligeledes i nationens målsætninger. Team Danmark (TD), som nationens primære elite-
 4 idrætsorganisation har høje ambitioner for elitesporten i Danmark. Det officielle resultatmål TD
 5 har defineret hedder sig, at Danmark skal være top-5 blandt nationer med under 10mio. indbyg-
 6 gere, og top-25 blandt alle nationer, målt på internationale ranglister (Kulturministeriet, 2017).
 7 En lille nation som Danmark må se sig nødsaget til at finde smarte løsninger for at sikre sin kon-
 8 kurrencedygtighed på det globale elitesportsmarked. Små nationer bliver nødt til at undersøge
 9 alle muligheder, og udnytte alle tilgængelige ressourcer i kampen om internationale medaljer, for
 10 at undgå potentiale i og går tabt. I dette speciale foreslås TT som et greb i værktøjskassen, der
 11 kan tilbyde nye og uudforskede muligheder, både i jagten på internationale medaljer, men speci-
 12 elt også i bekæmpelse af de høje frafaldsprocenter flere sportsorganisationer og uddannelsesor-
 13 ganisationer i Danmark oplever.

14 **Hvad er Talent Transfer?**

15 *Talent Transfer* (TT) er et begreb, der først er begyndt at blomstre frem i den videnskabe-
 16 lige litteratur inden for det sidste årti (Van Harten, Bool, Vlijmen & Elferink-Gemser, 2021). Det
 17 betegner den mere eller mindre strukturerede transition en atlet laver fra en sportsgren (donor-
 18 sport) til en anden sportsgren (transfer-sport) (Collins, Collins, MacNamara & Jones., 2014;
 19 MacNamara & Collins, 2015). Begrebet er endnu ikke klart defineret i litteraturen, men i inde-
 20 værende opgave bruges det om udøvere der både har opnået national eller international succes
 21 indenfor deres donor-sport, og ligeledes konkurreret på højeste niveau i deres modtagersport. TT
 22 bliver også kaldt talentgenbrug (talent recycling), idet princippet er at genbruge det potentiale at-
 23 leten allerede har udnyttet i en sportsgren (Collins et al., 2014).

1 Van Harten et al., der har lavet et systematisk review over litteraturen indenfor TT, inklu-
2 derer i alt syv studier, og beskriver at TT både kan rettes mod atleter der er elite i deres respek-
3 tive donor-sportsgrene, og atleter der er ikke-elite. TT kan foregå både ustruktureret, hvor initia-
4 tivet til at skifte sport kommer tilfældigt fra en træner eller fra atleten selv, eller struktureret,
5 hvor TT-initiativer guider atleter over i en anden sportsgren (ibid.). I Storbritannien har TT-initi-
6 ativer siden 2007 udvalgt atleter til at indgå i et "fast-track"-setup, med henblik på at udvikle
7 olympiske medaljetagere (UK Sport, 2007). Over 7000 individer har været skrevet op til disse
8 TT-initiativer, og MacNamara og Collins (2014) nævner at initiativerne kan være effektive til at
9 fastholde atleter i elitesporten. Dette forklares ved TT udnytter den mangeårige investering atle-
10 terne, trænerne og sportsorganisationerne har foretaget i atleterne, samt at de tilbyder nye mulig-
11 heder, hvor succes på verdensklasse-niveau er opnåeligt (ibid). Derudover mener MacNamara og
12 Collins (2014), at de TT-initiativer ser ud til at være mere effektive end TT der foregår tilfældigt
13 (ibid.), men hvis vi kigger på OL i 2012, og sammenligner USA og Canada, som ingen officielle
14 TT-programmer har, med Storbritannien og Australien, der har investeret store ressourcer i struk-
15 tureret TT-initiativer, er der ikke stor forskel på antallet af TT-atleter i OL-delegationerne. Kun
16 8,4% af Storbritanniens og 7,4% af Australiens OL-delegation har gennemgået TT. I Canada og
17 USA har hhv. 7,6% og 6,9% af OL-delegationen gennemgået TT. (Collins et al., 2014). Der kan
18 naturligvis være forskellige årsager til dette, men noget tyder på, at Storbritannien og Australiens
19 TT-programmer ikke er effektivt opbygget. Ydermere er deres TT-initiativer blevet kritiseret for
20 at være for fysiologisk orienteret, og ikke henvende sig i tilstrækkelig grad til de psykosociale
21 TT-mekanismer (Collins et al., 2014).

Når TT er blevet undersøgt tidligere, er de psykosociale forhold (Collins et al., 2014), de psykoadfærds- og miljømæssige forhold (MacNamara & Collins, 2015), samt den support, atleter får og slutteligt sportsgrenenes ensartethed - fysisk og psykisk (Rea & Lavallee, 2015), der gør sig gældende for TT. Harten et al. (2021), konkluderer blandt andet at ligheder imellem donor- og transfer-sportsgren kan være fordelagtigt, men at det ikke er en forudsætning for succesfuld TT. Reviewet har samt at TT-atleter kan drage nytte af generiske atletiske kompetencer.

Teoretisk ramme - Cultural Transition Model

Da TT per definition indeholder en sportskulturel transition, er det nødvendigt at få en teoretisk forståelsesramme for hvad der kendetegner en kulturel transition. Cultural Transition Model (CTM), er udviklet fra Ryba et al., (2016), på baggrund af 15 atlethers transnationale kulturelle transition. Modellen præsenterer tre faser; pre-transitionsfasen, den akutte kulturelle adaptationsfase og den sociokulturelle adaptationsfase, hvor de to sidste foregår efter relokationen og skiftet af kultur. TT indeholder ikke en transnational transition, men da atleter der laver en talenttransition trods alt, gennemgår et sportskulturelt skifte anser jeg CTM som værende en passende generelt teoretisk ramme til at bruge i dette speciale. Konkret set bliver CTM's tre faser brugt til at informere interviewguiden, ved ligeledes at opdele en talenttransition i de tre faser.

Ryba et al. beskriver hvordan den transnationale transition skal ses som en relationel proces, hvilket vil sige at den i høj grad er præget af at de individer der indgår i de sociokulturelle kontekster på de forskellige lokationer. Modellen beskriver hvordan de underliggende psykologiske mekanismer; social re-positionering, forhandling om den udlevede kulturelle praksis, samt kodning og rekonstruering af mening, spiller ind hen over alle transitionens tre faser. *Pre-transitionsfasen* handler om den tid inden transitionen, hvor en atlet mentalt og fysisk omstiller sig til et forestående kulturelt skift. I denne fase vil den migrerende atlet indhente erfaringer fra sit

transnationale netværk, og sætte sig ind i de ændringer og udfordringer et kulturelt skift vil medføre. Negligeres denne forberedelsesperiode, således at der er ubalance imellem forventningerne og realiteten, kan det blandt andet medføre forvirring, fortvivlelse og emotionel tilbagetrækning mm. *Den akutte kulturelle adaptationsfase* indeholder de øjeblikkelige og umiddelbare oplevelser, den migrerede atlet oplever efter skiftet af kultur. Disse oplevelser kan være alt fra en følelse af ensomhed, til præget af spænding og håb for nye muligheder. I denne fase tilpasses atletens adfærd til den nye sociokulturelle kontekst, hvor atletens ”opgave” er at afkode de sociale lag og derigennem konstruere en ny mening. Denne meningsdannende proces er vigtig for den selvtransformation, der skabes gennem den sociale re-positionering. På trods af at denne fase beskrives som akut, kan de emotionelle konsekvenser vare i flere måneder og derved have indflydelse på den efterfølgende sociokulturelle adaptationsfase. Atleter, der ikke formår effektivt at omstille sig med deres nye kulturelle virkelighed, har risiko for ikke at udvikle sig sportsligt og kan i sidste ende være nødsaget til at lede efter nye muligheder andre steder.

Den sociokulturelle adaptationsfase indeholder de langsigtede konsekvenser af migrationen til en ny kulturel kontekst. Her fremhæves vigtigheden af at få den professionelle karriere til at passe med det private liv. Det er vigtigt for den migrerede atlet at få uddannelses- eller arbejdsituationen til at passe ind i den nye kontekst og finde en balance mellem egne værdier og den nye kulturelle kontekst.

Hvad er formålet og hvad kan specialet bruges til?

Ovenstående indledning danner grundlag for den centrale hypotese; nemlig at et større fokus på, viden om, og facilitering af TT i Danmark, potentielt vil kunne medføre større fastholdelse af udøvere og derigennem øge den internationale konkurrencedygtighed i dansk elitesport. Formålet med indeværende specialeprojekt er at undersøge hvad der kendetegner TT i en dansk

kontekst ved hjælp af fem individuelle interviews med atleter der har gennemgået en talent transfer proces, og på baggrund heraf, komme med en række praktiske anbefalinger til personer eller organisationer der ønsker at arbejde med TT. Det er mit ønske at dette specialeprojekt først og fremmest vil bidrage til at forskningen begynder at undersøge TT nærmere og udforske det potentiale, der ligger heri. Gennem anbefalinger til, hvordan der bedst arbejdes med TT i Danmark, vil specialet dernæst kunne bidrage direkte ind i praksis, ved at henvende sig til alle som har interesse for at fastholde udøvere og udvikle elitesportsudøvere, eksempelvis Team Danmark, elitesportsskoler, specialforbund og elitekommuner, som vil kunne bruge specialets resultater til eksempelvis fremtidige strategiplaner. Ovenstående bundet ud i følgende forskningsspørgsmål:

Hvordan kendetegnes den talent transfer proces, som danske atleter der har haft succes med at skifte sportsgren, har været igennem?

Metode

Et kvalitativt interviewstudie omkring Talent Transfer

Dette speciale er designet som et kvalitativt interviewstudie. Den kvalitative interviewmetode blev valgt, da jeg ønskede at få atleternes nuancerede og personligt dybdegående perspektiver på deres transition fra donor-sport til modtager-sport. Derudover er denne metode velegnet, når emnet vedrører aspekter af personers oplevelsesverden (Kvale og Brinkmann, 2014). I et forskningsprojekt efterstræbes størst mulig grad af validitet, hvilket gøres ved at skabe en gennemsigtighed igennem hele processen, som så vidt muligt gør det nemt at genskabe forskningsprojektet. I et kvalitativt interviewstudie accepteres det dog at verden er foranderlig og en fuldstændig replikation af forskningen ikke er mulig (Kvale & Brinkmann, 2014). Jeg forsøger at opnå en øget gennemsigtighed ved at forklare metodens fremgangsmåde step-for-step, samt vedlægge bilag omkring interviewguide og kodningsmanual.

Igennem denne opgave vil jeg have en fortolkende rolle igennem dataindsamling og analysen. Det skyldes at jeg som interviewer, vil indgå i den sociale virkelighed informanterne befinder sig i - En virkelighed, jeg både interagerer i og påvirker med mine spørgsmål, samt subjektivt fortolker på igennem min analyse af interviews. I det fortolkende videnskabsparadigme som jeg dermed arbejder i, ligger der et eksplicit fokus på den reflektive praksis (Bilfeldt et al., 2012). Et fokus på den reflektive praksis vil sige, at jeg konstant forholder mig til egen påvirkning på mine dataindsamling og analyse. Konkret betyder det, at jeg i mine interviews er bevidst om at informanternes oplevelsesverden bliver socialt konstrueret. Således vil deres svar muligvis blive påvirket af den måde, jeg stiller spørgsmål på, og jeg skal dermed sørge for at stille så åbne og ikke-farvede spørgsmål som muligt. Et konkret eksempel på dette er at jeg spurgte bredt indtil hvad atleterne selv mente, der var årsagen til deres succesfulde talenttransition, selvom jeg forventede at de ville fremhæve psykosociale aspekter, hvilket jeg havde læst i litteraturen.

Studiedesignet er baseret på Kvale og Brinkmanns (2014) syv faser af en interviewundersøgelse; (1) *tematisering*, (2) *Design*, (3) *Interviews*, (4) *Transskription*, (5) *Analyse*, (6) *Verifikation*, (7) *rapportering*. Faserne kan forstås som en række guidelines og tager udgangspunkt i en iterativ fremgangsmåde, hvor jeg løbende vil tilpasse mig nye opdagelser undervejs. Specialet bærer således præg af en hermeneutisk fremgangsmåde, hvilket eksempelvis kommer til udtryk idet et forskningsspørgsmål omkring struktureret TT blev slettet efter analysen, da jeg fandt ud af at jeg ikke ville kunne besvare dette med den indsamlede empiri. I gennem Kvale og Brinkmanns' (2014) syv faser er det nødvendigt hele tiden at have interviewdesignets tidsdimension i tankerne. Jeg sørger således for at have et overblik over hvordan de forskellige faser er indbyrdes afhængige, og hvordan de eventuelt bør forskydes som processen skrider frem. Analysefasen begynder eksempelvis så snart mit første interview er afsluttet. Her sørger jeg for at blive bekendt

med data hurtigst muligt og skrive noter og opdele temaer allerede fra første gennemgang, som skete umiddelbart efter indsamling. Dette bekræfter den iterative proces, og afhjælper eventuelle problemer jeg kan støde på, således at jeg kan tilrette processen før det er for sent, og alt data er indsamlet. Således anerkendes det ligeledes at nye aspekter og uforudsete vinkler sandsynligvis vil komme frem gennem interviews. I sådanne tilfælde vil interviewguiden muligvis blive tilpasset minimalt, for at være modtagelig overfor nye nuancer, dog uden tematiseringen komprimeres.

Informanter

Data blev indsamlet fra fem atleter, som alle minimum havde konkurreret på højeste nationale niveau i deres donor-sport og været med på den største internationale scene i deres transfer-sport. Alle atleter i denne undersøgelse (Herefter: TT-atleter) blev identificerede gennem personligt netværk, og i selektionen fulgtes Atkinson (1998, p27) anbefalinger, om at søge efter informanter der inspirerer, fascinerer eller forundrer. To atleter havde golf som donor-sport, en havde svømning, en fodbold og den sidste havde kajak. Transfer-sportsgrenene, der var repræsenteret var hhv. atletik (1), roning (1) og triatlon (3). Atleternes alder varierede fra 26-34 år, og deres transferalder varierede fra 18-26 år (Tabel 1). Én var pensioneret (34 år), én betragtede sig selv som midlertidig pensioneret (34 år), og de resterende tre var stadig aktive i deres transfer-sport (26-33 år). Swann et al., (2015), har udarbejdet en klassificering af eliteatleter, som udregnet ud fra forskellige faktorer, indeholder semi-elite (1-4), kompetitive elite (4-8), succesful elite (8-12) og world-class (12-16). TT-atleterne befinder sig i henhold til deres donor-sport mellem 5 og 9,3, og for deres transfer-sport mellem 6,1 og 9,5 (Bilag 1).

Navn	Donor-sport	Transfer-sport	Alder ved transfer
Magnus	Golf	Triatlon	20 år
Anna	Kajak	Roning	26 år
Mie	Golf	Triatlon	21 år
Dennis	Svømning	Triatlon	18 år
Emma	Fodbold	Atletik	23 år

Tabel 1: Information om informanter

Procedurer

Selvom interviewstudiet anses som en subjektiv og kvalitativ metode, nævner Brinkmann (2013) at objektivitet, ligesom hos naturvidenskaben, stadig bør være et ideal. Interviewforskeren kan ifølge Brinkmann opnå objektivitet ved ikke at være ensidig i sin tilgang, samt ved at ”demonstrere en velformuleret håndværksmæssig dygtighed” (Brinkmann, 2013, kap. 5, s. 183). Denne dygtighed blev forsøgt opnået gennem en udarbejdelse af en semistruktureret interviewguide med inspiration fra Storm et al.’s (2012) interviewguide, samt en revision heraf på baggrund af vejledermøde. Det første interview blev udført som et pilotinterview på en tidligere atlet, der ligeledes passede til undersøgelsens inklusionskriterier, og blev efterfølgende vurderet til at kunne indgå i empirien. I forlængelse af forberedelserne til interviews sørgede jeg for at være omhyggelig med at formulere spørgsmål på en måde, således at de fremkaldte tidligere erindringer, men samtidig ikke lagde ord i munden på informanterne. Dertil kom, at spørgsmålene blev formuleret på en relaterbar måde og ikke med teoretiske termer. Yderligere sørgede jeg for at være bevidst om den magtbalance, der ligger i interviewsituationen. Da det er interviewerens, der har planlagt og valgt de strukturelle rammer for interviewet, stiger risikoen for desirability bias – at informanten viser den side af sig selv som vedkommende helst vil have frem (Ottesen & Thing, 2015, kap 5.). I forberedelse af interviews ligger dog også en opgave i at skabe en tillidsfuld relation, således at informanten ønsker at dele personlig information. Dette blev gjort både ved at være åben og høflig i de indledende snakke, samt at være opmærksom på rollen som medskaber i interviewsituationen ved indledningsvist at skabe en afslappet stemning (Ibid.).

1 Interviews

2 Efter tematisering og design (Brinkmann, 2013) var beskrevet, og de rette informanter
3 var blevet identificeret, blev interviewguiden lavet (Bilag 2). Denne blev bygget om omkring en
4 introducerende del, en hoveddel og en afsluttende del. Den introducerende del blev brugt til at
5 skabe et generelt overblik over informanternes sportslige liv. Denne del indeholdt først nogle de-
6 skriptive spørgsmål for at lære atleten at kende, derefter et par sportsspecifikke spørgsmål der
7 dykkede ned i informantens specialiseringsvej, og spurgte til sidst ind til nogle af de mest betyd-
8 ningsfulde øjeblikke og relationer. Hoveddelen af spørgeskemaet henvendte sig til informantens
9 transition. Her var der først en generel del, hvor informanten blev bedt om at beskrive transitio-
10 nen, såfremt vedkommende ikke allerede havde gjort det, og fortælle om hvad der specielt ken-
11 detegnede den. Efterfølgende spurgte interviewguiden ind til TT-atletens transition ift. de tre fa-
12 ser fra CTM. Den afsluttende del af spørgeskemaet repræsenterede nogle generelle betragtninger
13 omkring hvilke aspekter af både transitionen og karrierens generelt, informanten tillægger sin
14 succes. Her fik informanten således mulighed for reflektere over hvorfor vedkommende ople-
15 vede at få succes med sin sport, samt herunder hvordan denne succes kan ses ift. TT. Slutteligt
16 blev informanten spurgt ind til deres bud på hvordan de mener sportsorganisationer kan udnytte
17 det potentiale der muligvis ligger i TT.

18 Afslutningsvis er det værd at nævne, at interviewguiden kun har undergået minimale for-
19 materinger under processen. Disse ændringer har været tilføjelse af enkelte underspørgsmål,
20 samt omformulering af enkelte spørgsmål. Det første interview blev oprindeligt foretaget som et
21 pilotinterview for at afprøve interviewguiden, men idet pilotinterviewet. Men eftersom inter-

viewguiden ikke krævede yderligere justeringer, og pilotinterviewede levede op til både det indholdsmæssige formål, samt den estimerede varighed blev dette interview ligeledes inkluderet i empirien.

Idet informanterne er offentlige personer, og deres historier er unikke ville det ikke være muligt at opnå anonymisering, uden at undlade relevant information, som donor- og transfer-spørgsmål. Dette forhold blev informanterne bekendtgjort med ved interviewets start. Alle informanterne indvilligede i at fortsætte interviewet. For fortsat at efterstræbe informanternes anonyme medvirken, er dæksnavne blevet brugt. Sidst blev informanterne kort briefet omkring opbygningen af interviewet, samt spurgt om de havde yderligere spørgsmål eller kommentarer.

Analytisk fremgangsmåde

Allerede under udførsel af interviews anses den analytiske proces som startet, idet den semi-struktureret interviewsituation giver plads til fortolkning af svar og dermed subjektivitet. Derudover blev der under interviews taget noter. Umiddelbart efter interviewet og senest 24 timer efter interviewet blev det hørt igennem, for at blive bekendt med data og tage mere dybdegående noter. Mellem 24 og 72 timer efter interviewet var afsluttet, blev interviewet transskriberet. Under transskriptionen blev spildord som "ehm" samt ufærdige sætninger udeladt. Efter et interview var blevet transskriberet, blev det læst igennem 1. gang, hvilket foregik som en induktiv kodning. Inden gennemlæsning af den første transskribering blev fem koder nedskrevet på baggrund af noter, samt litteraturgennemgang. Gennemlæsningen blev gjort både for at styrke familiariseringsprocessen, samt for at bestemme de indledende koder. Således opstod der ved første gennemlæsning af første interview elleve yderligere koder, ved andet interview opstod der otte yderligere koder, ved tredje interview opstod fire koder, fjerde interview tre koder, og ved femte

interview opstod igen fire koder. Derved var der sammenlagt defineret 35 koder efter første gennemlæsning af samtlige interviews. (Se kodningslog – Bilag 3) Disse koder blev alle givet en beskrivelse og en farvekode. Nu blev alle transskriptioner og koder uploadet i programmet Nvivo. Her blev transskriptionerne læst igennem for 2. gang, hvilket fungerede som en deduktiv kodning, og blev det endelige grundlag for resultatafsnittet. Denne analysestrategi kan beskrives som abduktiv (Tavory & Timmermans., 2014), idet den første kodning foregik som en induktiv gennemgang af data, som derefter blev gennemgået deduktivt i 2. kodning, hvor de prædefinerede koder blev tilkoblet de transskriberede interviews. Hvert interview blev således hørt/læst fire gange, hvilket gav mig en fornemmelse af at være så godt inde i data, at ingen interessante perspektiver blev overset.

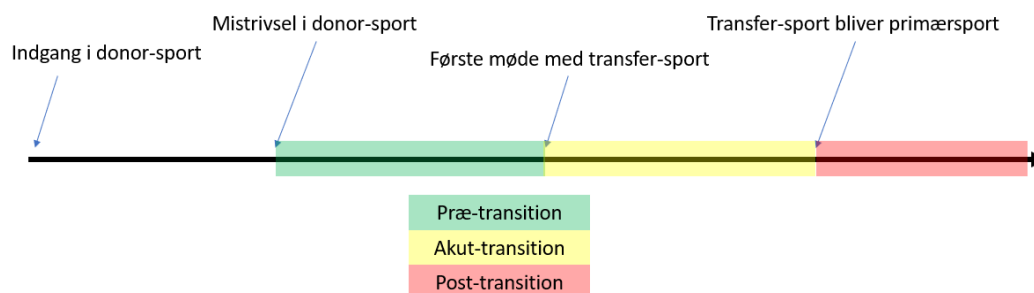
Resultater

Talent Transitionens faser

De fem talenttransitioner jeg har undersøgt, og som danner grundlag for dette resultatafsnit, er ift. deres hændelsesforløb meget forskellige, men har samtidig flere fællestræk. For Anna kan transitionen forholdsvist lineært optegnes, med et exit fra kajaksporten, en telefonopringning og så en tur i en robåd der hurtigt førte hende ud i en ny karriere som roer. Dennis transition startede med at et frø blev plantet igennem et tilfældigt møde med triatlonsporten, som så gennem en række uopfyldte ambitioner og en brækket arm, i løbet af 1,5 år voksede sig til et skift ind i en nye primær sportsgren.

I det følgende præsenterer jeg med udgangspunkt i CTM, TT som en proces opdelt i tre faser; præ-transitionen der kendetegner tiden inden mødet med transfer-sporten, akut-transitionen som beskriver tiden hvor atleten overgår til transfer-sporten og post-transitionen som beskriver

tiden efter atleten har forladt donor-sporten, og dermed har fået en ny primær sportsgren. De individuelle hændelsesforløb er illustreret i bilag 4, og fasernes opdeling kan ses i figur 1.

Figur 1: TT opdelt i præ-transitionsfasen, akut-transitionsfasen og post-transitionsfasen

Præ-transitionsfase

Præ-transitionsfasen starter, idet atleten begynder at opleve modgang i form af eksempelvis mistrivsel eller skader, som i sidste ende fører til en transition ind i en ny sportsgren. Præ-transitionsfasen stopper, idet øjeblik atleten første gang møder sin transfer-sport, og dermed, i nogle tilfælde, ubevidst starter en transition. Dennis fortæller følgende om hans første møde med transfer-sporten:

”jeg havde allerede stiftet lidt bekendtskab med triatlon, fordi jeg så en tidligere meget ikonisk triatlon, hvor alle de bedste i Danmark stiller til start. Og der var jeg ude og se den en gang sådan ved rent tilfælde og det synes jeg egentlig så meget fedt ud. Og så prøvede jeg en selv, jeg var ikke supergod, men af en eller anden årsag, så synes jeg faktisk det var okay sjovt” – Dennis

Citatet viser at flere af atleterne ligesom Dennis, ofte møder deres transfer-sport tilfældigt, og det bemærkelsesværdige i dette henseende er at de i nogle tilfælde, uden at de er fuldt bevidste om det, har taget deres første skridt mod en kommende transition. Mødet med transfer-

1 sporten kommer i nogle tilfælde endvidere som konsekvens af modgangen de oplever i donor-
2 sporten.

3 **“Akut“ Transitionsfase**

4 Den akutte transitionsfase er nødvendig at forstå i et længere tidsperspektiv end hvad or-
5 det *akut* henviser til i CTM. Hos TT-atleterne defineres den bedst som startende ved mødet med
6 transfer-sporten, og forløber i selve den overgangsperiode, hvor atleterne i de fleste tilfælde lang-
7 somt og gradvist overgår mere og mere til sin donor-sport. Fasen starter således med mødet med
8 transfer-sporten, og løber så i den periode hvor atleten interagerer med to sportsgrene, og ophører
9 når atleten forlader sin donor-sport, og definerer sig selv med sin transfer-sport. Mie beretter om
10 sin første tid på Lanzarote, hvor hun tog til som golfinstruktør med planen om på sigt at spille i
11 USA, men her mødte triatlonsporten, som var en glidende overgangsfase.

12 *”Jamen jeg tror bare det blev sådan mere, og mere, og mere ... til at starte med tænkte*
13 *jeg egentlig bare sådan at det var fedt og løbe. En af drengen opdagede at jeg kunne*
14 *finde ud af at løbe. Det vidste jeg jo ikke selv, jeg synes bare det var sjovt. Han lavede en*
15 *masse triatlon selv, og sagde ”inden du tager herfra så har vi lavet dig om fra golfspiller*
16 *til Triatlet”, og jeg var sådan ”ja ja, lad os nu se”. – Mie*

17 Mie tog ikke til Lanzarote med hensigten om at finde en ny sportsgren, men nærmere
18 med håbet om at komme til at savne golfsporten, genvinde sin gnist og fortsætte karrieren ved
19 hjemkomst. I stedet blev hun – uden reelt selv at have et ønske herom, præsenteret for en ny
20 sportsgren, hvorefter hendes involvering og ambitioner langsomt voksede.

21 Hos alle på nær roeren Anna forløb den ”akutte” transitionsfase som en glidende over-
22 gang over i transfer-sporten, men i Annas tilfælde skete skiftet brat og næsten direkte efter mødet
23 med rosporten, hvilket skyldtes at hun allerede havde forladt sin donor-sport. For de fire andre

TT-atleter lå deres exit fra donor-sporten i den akutte transitionsfase, men i og med Anna ikke identificerede sig med en sportsgren da hun blev præsenteret for roporten, og hun med det samme blev grebet af sin tidligere ambitioner, kan det diskuteres hvorledes hendes forløb overhovedet har en akut transitionsfase. Annas farvel til elitesportslivet beskriver hun dog som en nødvendighed:

”Men jeg kan huske at det var sindssygt svært at tage den beslutning (red. Om at forlade kajaksporten), fordi jeg vidste ikke hvad der skulle ske. Men omvendt har jeg jo så tænkt tilbage på; hvad nu hvis jeg ikke havde gjort det? Hvad nu hvis jeg havde blevet ved med at ro kajak et år længere? Havde trukket den endnu længere. Så havde jeg ikke fået den chance der. Så det der med at huske på at en dør lukkes, men der er 1000 nye der åbner”.
- Anna

Annas exit fra kajaksporten skyldtes kort sagt braste olympiske drømme, men hendes indgang i roporten var ligeledes en direkte faktor til at OL-gnisten igen blev tændt, idét den roer der inviterede hende ind i sporten, gjorde det med et mål om at parret skulle kvalificere sig til OL i London.

Post-transitionsfasen

For TT-atleterne i denne undersøgelse starter post-transitionsfasen fra det tidspunkt atleterne endeligt forlader deres donor-sport og identificerer sig med deres transfer-sport, hvorved denne bliver atleternes primære sportsgren. Denne grænse kan være vanskelig at sætte en specifik dato på, men fasen i hændelsesforløbet, kan bruges til at kortlægge hvad der kendetegner tiden efter atleterne definitivt er overgået til deres nye sportsgren. Her begynder atleterne at investere fuldt ud i transfer-sporten, og er nødvendigvis trådt et sportsligt udviklingstrin tilbage, hvil-

ket medfører en periode med stor sportslig udvikling, før de kommer tilbage på det mestringsniveau de havde da de forlod donor-sporten. Post-transitionsfasen har som sådan ikke noget slutpunkt, men den er blevet brugt som ramme for de refleksioners atleterne gjorde sig i tiden efter skiftet.

Modgang i præ-transitionen fører til nye udfordringer

Generelt set bærer TT-atleternes præ-transitionsfase præg af modgang. Denne modgang tager forskellige former, og kommer til udtryk i enten skader, udeblivelse af resultater, uopfyldte ambitioner, psykiske problemer eller som en kombination af de nævnte. En vigtig pointe er dog at denne modgang for samtlige atleter bliver en direkte vej over i transfer-sportsgrenen. Fodbold-spilleren Emma blev kun prikket på skulderen af sprinttræneren fordi hun trænede intervaller på sidelinjen grundet en skade. Grundet et højt mentalt pres blev atletikken et frirum, hvor Emma kunne være glad og derved præstere. Mie og Magnus tog kun til Lanzarote for at arbejde som golfinstruktører og mødte verdens måske bedste triatlon-miljø fordi deres golfkarrierer ikke levede de resultater, de ønskede. Dennis forklarer om hans uformelle opstart på triatlon:

Men jeg blev ved med at svømme på fuld tid, selvom jeg havde det der triatlon i baghovedet, hvor jeg så brækkede armen i 9. klasse og det var sådan et kompliceret brud der havde lidt svært ved at vokse sammen, og der brugte jeg cykling på en stationær cykel, og lidt let løb som genoptræning. Og det synes jeg var kanonfedt, så begyndte jeg så også at cykle udenfor.” – Dennis

En central pointe er således at der i præ-transitionsfasen formegentlig skal en form for modgang til, der i nogle tilfælde gør at atleterne begrænser deres investering i donor-sporten, hvilket giver plads for at de kan initiere deres TT-proces.

1 Uproblematisk "akut" transitionsfase

2 Ens for atleterne var at deres transition generelt var uden de store udfordringer og at den
3 foregik uproblematisk. Atleterne giver dog forskellige begrundelser for hvorfor det var uproble-
4 matisk for netop dem. Når Emma bliver spurgt om hun oplevede barriere eller udfordringer ifm.
5 hendes transfer svarer hun:

6 *"Overhovedet ikke. Det gik meget nemt for mig, men jeg tror også at det er fordi at jeg*
7 *føler at jeg er på den rigtige hylde nu. Det er det her der var meningen jeg skulle lave. Så*
8 *jeg tror også at det er derfor det er så naturligt for mig, den måde man træner på og*
9 *mindsettet og det giver bare så meget mening i forhold til fodbold for mig."* - Emma

10 Sætningen *"Det var det her der var meningen jeg skulle lave"* er meget sigende for det
11 potentiale der ligger i TT, idet den giver udtryk for at nogle "vælger forkert", ift. hvor deres fysi-
12 ologiske og psykologiske potentiale ligger, og finder en ny mening i en ny sportsgren. Præ-tran-
13 sitionsfasen var som sagt var præget af modgang af forskellig art, hvilket sandsynligvis har været
14 en medvirkende faktor til at Emma - og andre - følte sig godt tilpas i transfer-sporten. Om Em-
15 mas første møde med atletikken fortæller hun:

16 *"jeg kom ud på banen og det føltes bare som at være hjemme. Sådan helt terapeutisk, og*
17 *calm. Jeg kan tydeligt huske at jeg var sådan helt rolig, og jeg tror alt den her angst for*
18 *ikke at præstere der var i fodbold var væk"* – Emma

19 De to citater fra Emma fortæller en historie om en atlet, der kommer fra et dårligt miljø i
20 landets største sportsgren, og som finder sig til rette i en mindre sportsgren, hvor hun hurtigt kan
21 komme i den nationale elite og hvor det fraværende præstationspres, gør at hun trives igen. Tre

andre faktorer for at atleterne oplever en uproblematisk ”akut” transitionsperiode, er hhv. sammenfald med anden transition, balance mellem pres og ambitioner, samt hurtig fremgang i donor-sport. Faktorerne vil blive beskrevet herunder.

Sammenfald med anden transition får positiv indvirkning på TT

For Magnus har det haft en positiv indvirkning på hans talenttransitionen, at den er faldet sammen med en skift af uddannelse og by. Dette har gjort at han kunne starte på en frisk, og dermed ikke har haft svært ved at håndtere det identitetsmæssige opbrud det givetvis er at skifte sportsgren. Magnus flyttede ligesom Mie til Lanzarote for at være golfinstruktør, og da han kom hjem, flyttede han til en ny by og startede på universitetet:

”... så jeg tror at fordi det kulminerede med en anden stor livsstilsændring, med først og fremmest at flytte hjem til Danmark, men også at flytte til en ny by og starte nyt studie og sådan noget, så skabte det ikke nogen udfordringer ift. hvis jeg midt i min gymnasietid havde skiftet fra den ene til den anden, så havde nok betydet noget andet. Så det kulminerede bare sådan sammen med mange livsændringer på en gang”- Magnus

Både Mie, Magnus og Anna lægger vægt på at sammenfaldet med en anden stor transition i deres liv, har haft en positiv indflydelse på deres TT-proces. Ikke alene var det et dropout for Anna, samt en langtidsrejse for Mie og Magnus, der banede vejen for at deres TT kunne få plads, men for Magnus betød skiftet af uddannelse og by, at det var lettere for ham at falde ind i rollen som triatlet. Mie oplevede at det var besværligt at blive accepteret som triatlet fra sit nærmiljø da hun kom hjem, men da hun flyttede til en ny by og startede på nyt studie, blev det nemmere for hende at falde ind og identificere sig med triatlonsporten.

Balance mellem forventninger og ambitioner

En anden central grund til at alle atleterne oplevede en uproblematisk transfer, var at det de forventninger der blev stillet dem i transfer-sporten, passede til deres pågældende situation og ambitionsniveau. Magnus, der lavede en meget indirekte transfer fra golf til triatlon, gav udtryk for at fraværet af udefrakommende forventninger betød meget for ham. Han havde brug for at komme væk fra en elitesports set-up, samt det forventningspres der medfølger, og i stedet lade glæden styre processen. I tiden efter overgangen til triatlon, voksede Magnus' ambitioner i takt med at han blev mere seriøs med triatlonsporten, hvorved egne og udefrakommende forventninger ligeledes steg. Omvendt var det dog for Emma, Anna og Dennis, der fra starten havde høje ambitioner til dem selv og dertil havde et uforløst potentiale i donor-sporten. De gav udtryk for at de havde brug for at møde et miljø der kunne indfri deres potentiale, og som mødte dem med forventninger der matchede deres ambitioner. Emma forklarer om hendes forudsætninger: *"Jeg ville ikke gå fra at være en fremtidig stjerne i fodbold, til at være nr. 50 i atletik. (...). Og så sagde han (red. træner) at han ville love at indenfor et år ville jeg være top-5 i dansk sprint."* Atleterne har således vidt forskellige forudsætninger og forventninger til deres første tid i transfer-sporten. Mens nogle har brug for hurtigt at falde ind i rollen som elitesportsudøver, har andre brug for at lade elitesportslivet komme langsomt tilbage.

Motivation gennem fremgang og udvikling

Et sidste essentielt argument for hvorfor atleterne undergår en uproblematisk transfer er, at de alle hurtigt oplever fremgang i deres transfer-sport. Denne hurtige fremgang er en stor motivationsfaktor, hvilket er nemt at forestille sig efter de har været i en sportsgren hvor de har oplevet resultatmæssig stagnation eller måske tilbagegang. *"Fordi der er så meget udvikling i starten, jamen så fyldte det bare så meget, at jeg på ingen måder savnede at spille golf, og det tog bare pladsen"* forklarer Magnus for eksempel. Dennis bekræfter argumentet når han bliver

1 spurgt om der var nogle barrierer i skiftet fra svømning til triatlon: *”Nej, det var der ikke, fordi*
 2 *det hele var nyt, så derfor hver gang jeg gjorde noget, så gjorde jeg det bedre end det jeg havde*
 3 *gjort tidligere, så der var fremgang i det hele.”*. Det faktum, at resultaterne kom hurtigt og umid-
 4 delbart efter investeringen i transfer-sporten, må altså anses som en medvirkende faktor til at
 5 klare sig problemfrit igennem transitionsfasen. Anna giver her et godt billede på hvordan det kan
 6 føles for en elitesportsudøver at gå et sportsligt udviklingsskridt tilbage.

7 *”Når man som jeg havde været i kajaksporten i sindssygt mange år, så var der jo et utal*
 8 *af små ting man kan skrue på og prøve af, og her tog vi bare nogle ordentlige længder*
 9 *hver gang vi forbedrede noget. Og hver gang vi tog videoer ude på vandet, var det sådan;*
 10 *det der er blevet bedre, det der skal vi stadig arbejde med, godt videre med det”* Så det
 11 *var så tydeligt fordi læringskurven var så stejl, det var megagodt for mig” – Anna*

12 Citat giver fra Anna giver et godt billede af, hvordan det føles at bryde ud fra de stagne-
 13 rende resultater som elitesportsudøvere nødvendigvis oplever, og komme over i en sportsgren,
 14 hvor man dagligt oplever forbedring. Den hurtige og umiddelbare fremgang står således i stor
 15 kontrast til den stagnation atleterne fortæller om, og som Anna forklarer er den stejle lærings-
 16 kurve en motivationsfaktor, der fremadrettet kan være et overbevisende argument for TT.

17 **Diskussion**

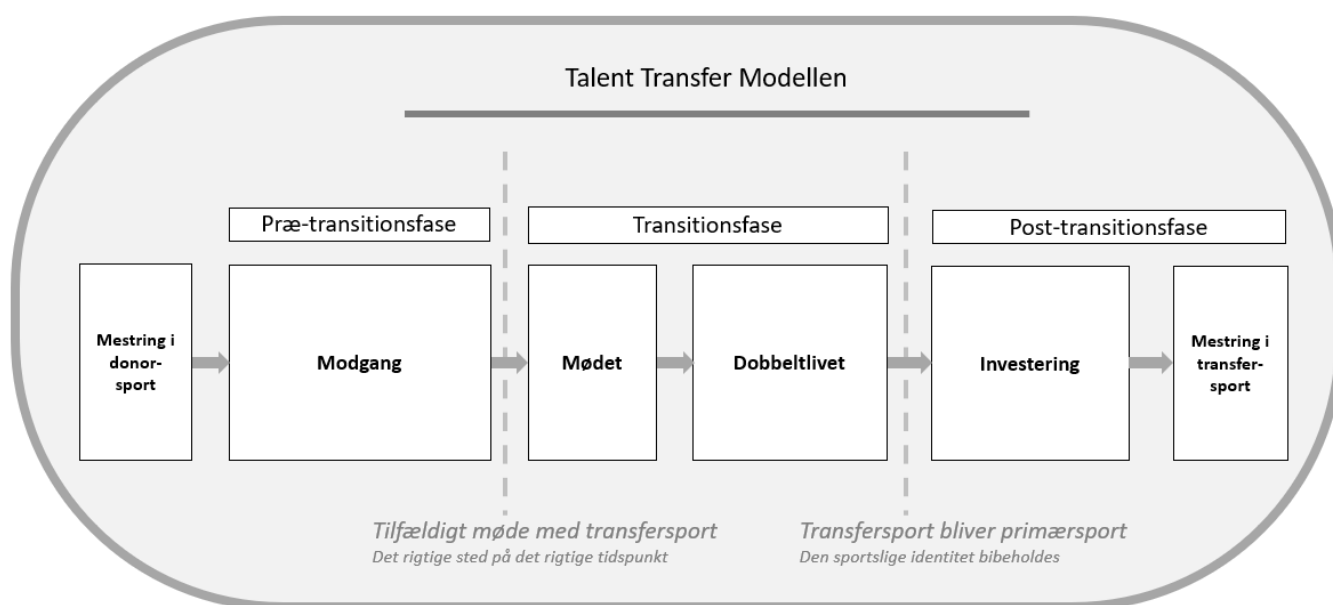
18 **Talent Transfer ind til videre.**

19 I Danmark findes der eksempler på atleter, der konkurrerer på højeste internationale plan,
 20 men af forskellige årsager vælger at skifte sportsgren, og genbruge deres potentiale til at excel-
 21 lere i en ny sportsgren. Jeg har interviewet fem atleter der har gjort netop det, og som alle har

1 nået verdensklasseniveau i deres transfer-sport. Min undersøgelse er unik, idet CTM aldrig tidli-
2 gere er blevet brugt til at undersøge TT, samt at talent transitioner ikke tidligere er blevet under-
3 søgt i en dansk kontekst, eller forsøgt opdelt i faser. Min undersøgelse er den første til at be-
4 skrive hvad der kendetegner TT i en dansk kontekst, og kan bidrage med en udvidet teoriforstå-
5 else af TT. forhåbentlig bidrage til et udvidet videnskabeligt fokus herpå. Opdeles en talenttran-
6 sition i de tre faser fra CTM, ses det at præ-transitionsfasen er præget af en form for modgang.
7 Modgangen er en nødvendighed for at atleten initierer en TT-proces. Den akutte transitionsfase
8 er meget varierende fra atlet til atlet. Fælles er dog at den forløber forholdsvis problemfrit og har
9 tre komponenter; hurtig udvikling og fremgang i transfer-sporten, balance mellem atletens egne
10 ambitioner og de forventninger han/hun møder, samt i visse tilfælde et sammenfald med andre
11 transitioner. Post-transitionsfasen beskriver tiden efter transitionen er foregået, og starter når
12 transfer-sporten bliver atleternes primære sportsgren. Denne periode, samt overgangen til den, er
13 præget af store individuelle forskelle; for nogen er den præget af hurtig og seriøs investering, og
14 for andre sker den gradvist, hvor ambitionerne vokser i takt med at resultaterne viser sig.

Cultural Transition Model –Talent Transfer Modellen

Den overordnede analytiske ramme der er blevet brugt til resultatafsnittet er The Cultural Transition Model (Ryba, Stambulova, Ronkainen, 2016). De tre faser fra CTM, mener jeg dog ikke er tilstrækkelige til at beskrive TT, idet jeg har fundet nogle fundamentale forskelle imellem en transnational transition og en talenttransition. Derfor har jeg på baggrund af det teoretiske grundlag fra CTM og det empiriske bidrag fra undersøgelsens resultater, udviklet en model der beskriver hvordan et ustruktureret TT-forløb for danske atleter ser ud (Figur 2).

Figur 2: Talent Transfer Modellen (TTM)

Talent Transfer Modellen (TTM) bibeholder strukturen fra CTM med tre overordnede faser, men underopdeler den midterste fase – *Transitionsfasen* - i to underfaser *Mødet*, *Dobbeltlivet*, ligesom *post-transitionsfasen* yderligere underopdeles i *Investering* og *Mestring*.

Præ-transitionsperiode – Modgang

I TTM beskrives tiden inden transitionen, ligesom i CTM, gennem en *præ-transitionsfase*. I CTM er den defineret som tiden inden selve relocationen, og kan være båret af drømmen

om at komme ud i verden (Storm, 2021), men i TTM er det tiden inden første møde med transfer-sporten, der generelt set er præget af modgang. Forud for præ-transitionsfasen i TTM følger en *mestringsfase*, hvor TT-atleten i sin donor-sport følger en af de klassiske danske specialiseringsveje (Storm, 2012). Her kan niveauet i donor-sporten være afgørende. Flere af TT-atleterne beskriver hvordan deres tidligere involvering i en sportsgren på højt niveau, sandsynligvis har givet dem de generelle ressourcer der skal til, for succesfuldt at foretage en transfer over i en ny sportsgren og hurtigt præstere heri. Dette kendetegn beskriver Harten et al., (2021), ved at et højt niveau af generiske atletiske kompetencer, sandsynligvis vil give atleter bedre forudsætninger for succesfuld TT.

Ryba et al., 2016 beskriver hvordan transnationale atleter har mulighed for at forberede sig på det kommende kulturelle skift, bl.a. ved at have indflydelse på den kultur, de rejser til, samt ved at aktiverer deres psykosociale netværk forud for relocationen. Transitionens forudsigelige karakter, gør den normativ eller quasi-normativ transition (Stambulova et al., 2021), men TT kan i præ-transitionsperioden karakteriseres som non-normativ transition (Rea & Lavelle, 2015), da mødet med transfer-sporten, ofte sker på baggrund af uforudsigelige hændelser som skader eller *non-events*. Eksempelvis bliver Anna kun præsenteret for rosporten fordi hun ikke kvalificerer sig til OL i kajak. De uforudsigelige hændelser, der sker i præ-transitionsfasen i TTM, og kommer til udtryk gennem en form for modgang, bliver atleternes indgangsbillet til en ny sportsgren. Et eksempel herpå er golfspilleren Mie, der grundet udeblivelse af resultater flytter til Lanzarote for at være golfinstruktør. Her begynder hun at løbe og cykle, og uden hun er fuldt bevidst om det, har hun startet sin transition ind i triatlonsporten. Mie foretager her en transnational transition, der fører til en talent transition. Transnationale transitioner blandt fodboldspillere, er af Storm m.fl. (2022) tidligere blevet beskrevet på baggrund af CTM. Storm m.fl., (2022), beskriver

præ transitionen som "*the dream*" (p. 5), idet fasen starter med drømmen om at spille fodbold i udlandet. Ved TT er fasen tværtimod karakteriseret ved modgang og mistrivsel i donersporten. Grundlæggende adskiller præ-transitionsperioden i CTM og TTM sig således i deres grad af forudsigelighed – og dermed som hhv. quasi-normativ og non-normativ, samt i de mekanismer der danner grundlag for transitionen – modgang el. drøm.

Transitionsperiode - Mødet og Dobbeltlivet

I den midterste fase af transitionsmodellerne adskiller TTM sig endnu mere fra CTM. Omkring første møde med transfer-sporten, starter *transitionsfasen*, der yderligere deles op i *mødet* og *dobbeltlivet*. Transitionsfasen beskriver perioden fra atleten første gang møder sin donor-sport, og til atleten forlader donor-sporten og definerer sig selv hermed. Den kulturelle relokation i TTM er således lang og gradvis, hvilket adskiller sig betragteligt fra en transnational transition, idet relokationen her kun sker over én dag.

Mødet kan relateres til den akutte transitionsperiode fra CTM, og beskriver således de umiddelbare og akutte oplevelser atleten har når vedkommende møder sin transfer-sport. Mødet med transfer-sporten beskriver atleterne som en positiv oplevelse. Emma følte sig hjemme første gang hun betrådte atletikbanen, og for Magnus var det triatlonmiljø der mødte ham på Lanzarote, afgørende for at han hurtigt blev bidt af sporten. Idet atleterne møder donor-sportsgrenen, er de i de fleste tilfælde ubevidste om at mødet med den nye sportsgren kan føre til et reelt skift. Magnus og Mie begyndte at cykle og løbe på Lanzarote, i starten uden at have ambitioner om at skulle dyrke triatlon, og Dennis cyklede og løb ligeledes kun fordi en brækket arm afholdt ham fra at svømme.

Efter mødet med donor-sporten følger *Dobbeltlivet*, som er den periode hvor atleterne er engageret i både donor- og transfer-sporten. Det er i denne fase at atleterne gradvist vil nå til den

1 erkendelse at et endeligt skift muligvis er på vej. Ingen af vores TT-atleter beskriver denne fase
2 som besværlig, men Mie fortæller hvordan det er svært at komme frem til erkendelsen om at hun
3 ikke har lyst til at spille golf mere, men fremhæver samtidig at overgangen til triatlon føltes som
4 naturlig for hende. Det er i denne fase, at atleterne blandt andet bliver motiveret af hurtig frem-
5 gang og af en stejl læringskurve, og det er oftest her, ”drømmen” om at excellere i en ny sports-
6 gren bliver tændt. Nogle, som Dennis og Emma, bærer denne ”drøm” som en fakkel foran sig,
7 der guider deres valg. Hos andre, som Magnus og Mie, er det en gnist der tændes, som langsomt
8 vokser sig til en stor flamme.

9 Ryba et al. (2016) beskriver, at den akutte transitionsfase i CTM bærer præg af, at de
10 transnationale atleter i visse tilfælde føler sig ensomme og forsøger at passe ind. Det kan TT-at-
11 leterne dog ikke genkende. Tværtimod beskriver Emma hvordan hun øjeblikkeligt følte at hun
12 var havnet på den rigtige hylde, da hun mødte atletikken. To afgørende forskelle gør, at transiti-
13 onsfasen i TTM er en overvejende positiv fase i atleternes liv. For det første gør dobbeltlivsfasen
14 at TT-atleterne får tid til gradvist at tilpasse sig den nye sportsgren, samtidig med at de holder
15 fast i den sport de kommer fra. For det andet skyldes modgangen i donor-sporten at den nye
16 sportsgren bliver et frirum, hvor atleterne kan finde ny motivation gennem hurtig sportslig frem-
17 gang. Ryba et al., 2016 nævner derudover at hvis modtagerkulturen ikke møder de forventninger
18 atleterne har gjort sig forinden transitionen, kan det have negative psykologiske eller sociale kon-
19 sekvenser. Dette kan overføres til situationen hos Dennis, som ikke indså hvad det rent faktisk
20 krævede at dyrke triatlon på højeste niveau, og derfor udviklede et usundt mindset mod sporten,
21 hvilket var tæt på at slutte karrieren før den rigtigt var begyndt.

1 **Post-transitionsfasen - Investering og Mestring**

2 Post-transitionsfasen i TTM foregår efter selve transitionen, og starter således når atleten
3 forlader sit dobbeltliv. I TTM er post-transitionen ligesom transitionsfasen todelt; Først må atle-
4 terne igennem *Investeringen* hvor de for første gang begynder at investere fuldt ud i transfer-
5 sporten. Her er atleterne reelt set gået et sportsligt udviklingstrin tilbage, men som nævnt går ud-
6 viklingen hurtigt. Ligesom det er tilfældet i *dobbeltlivsfasen*, varierer intensiteten af denne inve-
7 stering fra atlet til atlet. *Investeringsfasen* går over i *mestringsfasen*, som er den fase, hvor atleten
8 når op på sit højeste sportslige niveau. Tiden, atleterne bruger i hhv. *investeringsfasen* og *me-*
9 *stringsfasen* afhænger af, hvor hurtig den sportslige udvikling går. Tiden der går fra transitionen
10 og til atleten opnår sit højeste niveau, er grundet TT-atleternes aktive status ikke bestemt, men
11 ville være interessant for fremtidige studier at undersøge (Rea og Lavelle 2015). I Post-transiti-
12 onsfasen skal atleterne ligesom i den sociokulturel fase fra CTM foretage sociokulturelle tilpas-
13 ninger for at falde til i den nye sportsgren. Det så vi blandt andet hos Mie, der efter at være vendt
14 hjem til Danmark – nu som triatlet – havde svært ved at finde sin rolle i sin gamle by, og ligesom
15 Ryba et al., (2016) beskriver for de transnationale atleter, måtte der en social re-positionering til
16 for Mie, i form af et skift af hjemby, for at hun kunne finde sig bedre tilpas.

17 **Hvad kendetegner talent transfer i en dansk sportskontekst?**

18 I andre lande er der eksempler på nationale organisationer som for eksempel UK Sport og
19 Australian Institute of Sport, der har initiativer direkte rettet mod TT. Disse TT-initiativer er tid-
20 ligere beskrevet af Collins et al. (2014) og MacNamara & Collins (2015), der begge antyder at
21 TT-initiativerne er for ensporet i deres tilgang til selektion. Hvor TT-initiativerne bruger antro-
22 pometri og fysik som selektionsparametre, konkluderer studierne at de mekanismer der ligger til
23 grund for succesfuld TT i langt højere grad er psykoadfærdsmæssige og miljøafhængige. Jeg har

i min undersøgelse gjort lignende fund, idet flere af TT-atleterne fremhæver de mentale kompetencer som ”forståelsen af hårdt arbejde” eller ”vide hvad der skal til”, når de reflekterede over hvad de har taget med sig fra donor-sporten. I forlængelse heraf beskriver Rea & Lavallee (2015) at TT kan ske grundet vedholdenhed og en mental indstilling der gør at atleter ikke føler de har opnået deres fulde potentiale til at forlade livet som sportsudøver. Netop dette var tilfældet for Emma, der krævede et løfte fra hendes atletiktræner om at hun ville blive top-5 i Danmark inden for et år af hendes atletikkarriere. Der gik under tre måneder fra hun havde opsagt sin kontrakt, til hun blev udtaget til det danske atletiklandshold. Når Emma og de andre atleter skal forklare, hvorfor de selv mener at de har fået succes i deres transfer-sport, er det overraskende nok ikke stærke fysiske kompetencer, eller en god overførbart sportsspecifik teknik, de fremhæver. De beskriver i stedet, at deres succes i transfer-sporten skyldes, at de gennem et liv i elitesportens har tilegnet sig en masse ting om det at være elitesportsudøver, og derved nu i deres transfer-sport ved, hvad der skal til (Se også Harten et al., 2021). Harten et al. (2021) nævner at ligheder imellem sportsgrenene kan være en fordel, men at det ikke er en forudsætning for succesfuld TT. Dermed er det ikke nødvendigvis sammenligneligheden, eller den direkte overførbare af sportsgrene, der er udslagsgivende for den succesfulde talenttransition. Det er mere relevant at se på, hvorledes atleterne fra starten af transitionen besidder de generiske atletiske kompetencer, for at deres transition skal blive succesfuld.

I de undersøgte atletkarrierer viser det sig at atleterne ofte vilkårligt vælger donor-sport, og derfor har risiko for at ”vælge forkert” ift. hvor deres sportslige potentiale ligger. Mie mener eksempelvis selv at golf var den forkerte sportsgren for hende, og at hun havde svært ved at identificere sig som golfspiller, og Emma beskriver hvordan hun følte sig hjemme første gang hun var på atletikbanen. Det faktum at nogle atleter tilfældigt vælger deres donor-sport, kan være et

1 argument for at undersøge og udnytte det potentiale der ligger i TT, hvor atleter kan få en ny
2 chance i en sportsgren der passer dem bedre.

3 **Praktiske anbefalinger for danske sportsorganisationers tilgang til Talent Transfer**

4 Denne undersøgelse, der har bundet ud i et teoretisk bidrag i form af Talent Transfer Mo-
5 dellen, repræsenterer sandsynligvis kun et snævert udsnit af danske TT-atleter. Fremtidige stu-
6 dier bør derfor basere deres undersøgelser på TTM, for at afprøve den ud fra et stærkere empirisk
7 fundament og derpå raffinere den. Undersøgelsens resultat og diskussionsafsnit har dannet
8 grundlag for nedenstående anbefalinger, som baseres på at der ligger et uudnyttet potentiale i TT,
9 og som i kombination med TTM kan bruges til at kvalificere tilgangen til TT. Den første anbefa-
10 ling rettes mod atletens nærmiljø, og lyder at A) man bør opfordre til at børn og unge samler
11 forskellige sportsgrene fra en tidlig alder, og sørge for at samle så forskellige sportsgrene som
12 muligt. Derigennem mindskes risikoen for at "vælge forkert" ift. hvor atleternes fysiologiske og
13 psykologiske potentiale er. Sampling i sportsgrene med forskellige bevægelsesmønstre vil ligele-
14 des bidrage til at atleterne får en bred motorisk base, der muligvis giver bedre forudsætninger for
15 hurtigt at tilpasse sig en ny sportsgren. De efterfølgende anbefalinger er rettet mod nationale eller
16 regionale sportsorganisationer, der har berøring med flere forskellige sportsgrene, eller generelt
17 fagpersoner der arbejder med talentudvikling. B) For at have størst succes med at identificere po-
18 tentielle kandidater til TT, bør man rette sin opmærksomhed imod store sportsgrene, som har et
19 stort rekrutteringsgrundlag, samt de sportsgrene der kan kendetegnes ved tidlig specialisering.
20 Derudover bør man forsøge at identificere atleter der i en længere periode har oplevet forskellige
21 former for modgang. Sidst bør man i identificeringen have atleternes niveau for øje, da atleter
22 med gode generiske atletiske kompetencer sandsynligvis har størst sandsynlighed for at komme

1 succesfuldt igennem en talenttransition. Dernæst bør C) transfer-sportsgrenens match med atle-
 2 ternes psykologiske kompetenceprofil prioriteres frem for de fysiologiske ligheder imellem
 3 sportsgrene. Den sidste anbefaling lyder at specialforbund eller større klubber, D) bør facilitere
 4 mere samarbejde på tværs af sportsgrene i lokalmiljøet. Et øget multisportssamarbejde vil have
 5 potentiale til at tilbyde atleter, der enten har ”valgt forkert” eller oplever modgang i deres sport,
 6 alternative muligheder i stedet for at forlade livet som sportsudøver. Denne indsats kræver at
 7 sportsklubber adaptere et bredt holistisk atletsyn, der ikke anskuer TT som et tab, med nærmere
 8 ser det som en naturlig specialiseringsvej i atletens karriere.

9 **Referenceliste**

Atkinson, R. (1998). *The Life Story Interview*. SAGE Publications, Inc.

<https://doi.org/10.4135/9781412986205>

Bilfeldt, A., Bloch-Poulsen, J., Børsen, T., Gammelby, M. L., Højbjerg, K., & Juel Jacobsen, A. (red.)
 (2012). *Refleksiv praksis: Forskning i forandring. (1 udg.)* Aalborg Universitetsforlag. Serie om
Lærings-, forandrings- og organisationsudviklingsprocesser/Series in Transformational Studies
Bind 1 Nr. 1. (u.å.).

Collins, R., Collins, D., MacNamara, Á., & Jones, M. I. (2014). Change of plans: An evaluation of the
 effectiveness and underlying mechanisms of successful talent transfer. *Journal of Sports Sci-*
ences, 32(17), 1621–1630. <https://doi.org/10.1080/02640414.2014.908324>

Steinar Kvale. (2015). *Interview—Det kvalitative forskningsinterview som håndværk: (3. udgave).*
 Hans Reitzel.

MacNamara, Á., & Collins, D. (2015). Second Chances: Investigating Athletes' Experiences of Talent
 Transfer. *PLOS ONE*, 10(11), e0143592. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0143592>

Ottesen, L. S., & Thing, L. F. (Red.). (2015). *Metoder i idræts- og fysioterapiforskning* (2. udgave). Munksgaard.

Ryba, T. V., Stambulova, N. B., & Ronkainen, N. J. (2016). The Work of Cultural Transition: An Emerging Model. *Frontiers in Psychology*, 7. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2016.00427>

Stambulova, N. B., Ryba, T. V., & Henriksen, K. (2021). Career development and transitions of athletes: The International Society of Sport Psychology Position Stand Revisited. *International Journal of Sport and Exercise Psychology*, 19(4), 524–550. <https://doi.org/10.1080/1612197X.2020.1737836>

Storm, L. K., Henriksen, K., & Krogh, C. M. K. (2012). Specialization pathways among elite Danish athletes: A look at the developmental model of sport participation from a cultural perspective. *International Journal of Sport Psychology*, 43(3), 199–222.

Storm, R. K., Nielsen, K., & Thomsen, F. (2016). Can a small nation be competitive in the global sporting arms race? The case of Denmark. *Managing Sport and Leisure*, 21(4), 181–202. <https://doi.org/10.1080/23750472.2016.1243993>

Storm, L. K., Book, R. T., Hoyer, S. S., Henriksen, K., Küttel, A., & Larsen, C. H. (2022). Every Boy's dream: A mixed method study of young professional Danish football player's transnational migration. *Psychology of Sport and Exercise*, 59, 102125. <https://doi.org/10.1016/j.psychsport.2021.102125>

Swann, C., Moran, A., & Piggott, D. (2015). Defining elite athletes: Issues in the study of expert performance in sport psychology. *Psychology of Sport and Exercise*, 16, 3–14. <https://doi.org/10.1016/j.psychsport.2014.07.004>

UK Sports (2007) *Talent Transfer in Full Swing*. Hentet 10. februar 2022, fra <https://www.uk-sport.gov.uk/news/2007/02/24/talent-transfer-in-full-swing>

Tavory, I., & Timmermans, S. (2014). *Abductive Analysis: Theorizing Qualitative Research*. University of Chicago Press. <https://press.uchicago.edu/ucp/books/book/chicago/A/bo18785947.html>

Van Harten, K., Bool, K., Van Vlijmen, J., & Elferink-Gemser, M. (2021). Talent transfer: A systematic review. *Current Issues in Sport Science (CISS)*, 6, 006. <https://doi.org/10.36950/2021ciss006>

Kappe

Kappe

Martin Brueckner Johansen

Konkurrence og Eliteidræt, Syddansk Universitet

Vejleder: Kristoffer Henriksen

01.06.2022

Kappen fungerer som en uddybning af ved vedlagte artikel, og indeholder relevante afsnit og nuanceringer, som der ikke var plads til i artiklen.

Indholdsfortegnelse

Kappe	38
Uddybning af indledende perspektiver på TT	40
Frafald, udbrændthed – talent transfer som løsning?	40
Talent transfer som et kontekstafhængigt fænomen	40
TT er den nye dreng i klassen	41
TT udfordrer vores forståelse af specialiseringsveje	42
Uddybende metodiske overvejelser	42
Reliabilitet og validitet i et kvalitativt interviewstudie	42
Studiedesign – uddybelse af de syv faser af et interviewstudie	43
Uddybende beskrivelse af informanter	43
Analytiske overvejelser	45
Nuancering af de præsenterede resultater	Fejl! Bogmærke er ikke defineret.
Nøglepersoner	45
Atleterne identificerer sig med sin transfer-sport	48
Ambitionerne vokser på forskellig vis	49
Transferværdi – elitesport til elitesport	50
Sampling	51
Atleternes perspektiver på sportsorganisationers tilgang til TT	51
Diskussion	53
TT-taksonomi	53
Identitetsspørgsmålet	53
TT og Transitioner	54
TT og vejen til elite	54
Metodiske overvejelser	55
Interviews	56
Manglende anonymisering	56
Metode - Empiri - Analyse	57
Litteraturliste	57

Uddybning af indledende perspektiver på TT

Frafald, udbrændthed – talent transfer som løsning?

En række rapporter lavet af Idrættens Analyseinstitut i 2020 undersøger frafald og fastholdelse, på Team Danmarks ordningerne (Storm, Eske, Nielsen, Rask, 2020). Her konkluderes det, at der på erhvervsskolerne sker et sportsligt frafald på 20%, af alle TD-atleter i løbet af deres tid på skolen. I rapporten, der er lavet for at evaluere ordningerne på det gymnasiale uddannelsesområde, spørges atleterne ind til hvorfor, de har valgt at stoppe med sporten. Her svarer 75% at det blandt andet skyldes mistet motivation og 59% svarer at deres frafald ligeledes skyldes skader (Storm et al., 2020). Rapporten nævner at mistet motivation kan karaktereres som en form for udbrændthed, og henviser til Gustafsson (2008) for en forståelse af hvad der medfører udbrændthed. Gustafsson (2008) har lavet en kvalitativ undersøgelse af udbrændthed hos 12 svenske eliteatleter. Resultaterne viser at stressorer, såsom høje krav, stor sportslig volumen, manglende restitution og for høje forventninger der ikke blev indfriet, var nogle af de primære årsager til udbrændthed. I en TT-kontekst fremhæves netop fraværet af høje krav og store forventninger som nøgelfaktorer af atleter der har gennemgået en succesfuld TT-proces (MacNamara & Collins, 2015). En begrundelse herfor kan være at TT kan tilbyde muligheden for at skifte til en transfer-sportsgren med en mindre træningsvolumen, og deraf øge restitution mulighederne. Vender vi tilbage til de 59% fra TD's evalueringsrapport, der nævnte skader som en begrundelse for deres frafald, vil det være muligt med TT at tilbyde disse atleter muligheder i alternative sportsgrene, hvor skaden er af mindre afgørende betydning. Med disse argumenter kan TT anses som et bidrag til at løse frafaldsproblematikken blandt danske udøvere igennem potentialet til at modvirke udbrændthed og skader.

Talent transfer som et kontekstafhængigt fænomen

Collins et al. (2014) kortlægger 177 forskellige transfer kombinationer i hhv. Storbritannien, USA, Australien og Canada. Her nævnes hvordan forskellige kombinationer kan afhænge af den kulturelle sportskontekst. Tidligere forskning indenfor talentudvikling beskriver hvordan den kulturelle sportskontekst kan være afgørende for visse aspekter, (Küttel, Christensen, Zysko, & Hansen, 2020; Henriksen & Stambulova, 2017), hvilket ligeledes antages at være gældende for TT. En kortlægning af incidensen af TT-kombinationer er stadig ukendt i en dansk kontekst,

og indenfor landets grænser er der ingen kendte eksempler på samme type formelle TT-initiativer som der ses i Storbritannien og Australien.

TT er den nye dreng i klassen

TT må siges at være det nyeste skud på stammen, på en ellers lang og velbeskrevet liste af forskellige transitioner (Stambulova & Samuel, 2019). Derfor er det vigtigt at forstå hvor TT passer ind, hvilket gøres med en kort gennemgang af den mest relevante forskning inden for transitioner. Transitioner er i en ikke-sportslig kontekst blevet defineret som “an event or non-event which results in a change in assumptions about oneself and the world, and thus requires a corresponding change in one’s behavior and relationships” (Schlossberg, 1981, p. 5). Der er siden Schlossbergs definition sket en stor udvikling af forskningen indenfor sportslige karrieretransitioner, og de klassiske transitioner, der oftest er blevet undersøgt, er eksempelvis junior til senior, talent til elite, samt pensioneringen af atleten (Hanton & Mellalieu, 2012). Udviklingen har medført, at atleters karrieretransitioner bør ses som en proces frem for en enkeltstående begivenhed, og bør indeholde et holistisk synspunkt, således at skole-, arbejde- og familierelateret transitioner inddrages (Ibid.). Undersøgelsen af TT ses i forlængelse heraf som en naturlig videreførelse af det forskningsfelt, der undersøger karrieretransitioner inden for sport. Endvidere foreslås det at transitioner med fordel kan opdeles i faser for at opnå et mere nuancerede billede af transitionerne, samt for bedre at kunne bedømme de ressourcer og barrierer, atleterne kan møde i hver fase (Stambulova, Ryba & Henriksen, 2020). Stuktureret TT-initiativer er tidligere blevet opdelt i faser (Collins & MacNamara, 2015), men ustruktureret TT, er indtil videre ikke forsøgt karakteriseret gennem en faseopdeling.

Stambulova & Samuel (2019) beskriver hvordan taksonomien for transitioner er baseret på tre faktorer; det livsdomæne, transitionen ligger indenfor, forudsigeligheden af transitionen, samt udfaldet af transitionen (Ibid.). Livsdomænet kan enten være ikke-atletisk (fx skole/arbejde og familierelateret), atletisk (fx junior til senior eller talent til elite) eller dual career relateret. Forudsigeligheden af en transition afgør hvorvidt den er normativ, non-normativ eller quasi-normativ. Normative transitioner er forholdsvist forudsigelige, baseres på atletens sportslige og personlige udvikling, og kan dermed forberedes (fx junior til senior, gymnasium til universitet). Non-normative transitioner er mindre forudsigelige og har større risiko for at medfører kriser (skader, fravalgt til holdet, dødsfald). Quasi-normative er det nyeste skud på stammen (Schinke, Stambulova, Trepanier, & Oghene, 2015), hvilket defineres som transitioner der forekommer

forudsigelige for nogle atletgrupper (fx unge talenter der kan forvente at komme på scholarship i USA, eller generelt transnationale atleter der skal lave et kulturelt skifte (Stambulova og Samuel, 2019)). TT kan karakteriseres som en non-normativ transition, grundet dens uforudsigelighed (Rea & Lavelle, 2015). Slutteligt bliver transitioner klassificeret efter udfaldet (succesfuld eller ikke-succesfuld) hvilket ifl. Stambulova (2003) hænger sammen med om der er balance imellem de ressourcer der er til rådighed, og de barriere atleten møder i transitionen.

Uddybende metodiske overvejelser

Reliabilitet og validitet i et kvalitativt interviewstudie

I et forskningsprojekt er det efterstræbeligt at opnå størst mulig grad af validitet. Dette gøres ved at skabe en gennemsigtighed igennem hele processen, der så vidst muligt gør det nemt at genskabe forskningsprojektet. I den kvalitative tradition accepteres det dog at verden er foranderlig og en fuldstændig replikation af forskningen ikke er mulig, hvilket fremhæver vigtigheden af gennemsigtighed (Kvale og Brinkmann, 2015). En særlig opmærksomhed på en gennemsigtig udførsel af undersøgelsen vil bidrage til at højne opgavens reliabilitet, som henviser til at metoden er udført så nøjagtigt at undersøgelsen kan gentages, og føre til samme resultat (Larsen og Pedersen, 2011 s. 546). Jf. det videnskabsteoretiske afsnit kan fuld reliabilitet i denne opgave ikke opnås qua det kontekstuelle element, derfor efterstræbes reliabilitet igennem gennemsigtighed. Validitet er et udtryk for gyldigheden af den producerede viden, og betegner hvorvidt det der er formålet at undersøge, rent faktisk også bliver undersøgt. Der skelnes mellem hhv. intern validitet som betegner hvorvidt det som informanterne fortæller, er sandfærdigt, autentisk og forholdsvis upåvirket, og ekstern validitet som henviser til hvorvidt den population undersøgelsen indeholder er repræsentativ for det undersøgte emne (Kvale og Brinkmann, 2015). I vurdering af den eksterne validitet og dermed generaliserbarheden, kan det nævnes at de TT-atleter der indgik i denne undersøgelse vurderes til at repræsenterer populationen af danske TT-atleter, på trods af at denne er relativt ukendt. Modsat er det værd at nævne at undersøgelsens resultater sandsynligvis ville have set anderledes ud, såfremt andre atleter havde indgået i undersøgelsen. Den interne validitet blev forsøgt sikret ved ikke at påvirke informanterne i deres besvarelser fx ved ikke at sende interviewguide på forhånd, samt kun informere minimalt om undersøgelsens formål. Jeg forsøgte således at indtage interviewrollen som *undersøgeren* (Ibid.) og holde min rolle objektiv,

selvom jeg anerkender at dette ikke er fuldt muligt qua min baggrund i elitesport, samt min akademiske viden på området. Nogle af atleterne kendte jeg personligt, hvilket sammen med min historik som sportsudøver, øgede risikoen for *social desirability bias* (Crowne & Marlowe, 1960), hvilket kan komprimere den interne validitet. Enkelte gange opstod der situationer hvor informanten afgav information der virkede implicit eller positivt farvet. Dette håndterede jeg det ved at stille uddybende og evt. detaljerede spørgsmål.

Studiedesign – uddybelse af de syv faser af et interviewstudie.

I Første fase, (1) *tematisering*, fastlægges det overordnede tema og det formål der er forklaret i indledningen. Forud for en formålsformulering følger den teoretiske afklaring. For indeværendes opgave, både en forklaring på hvad TT er på baggrund af en kortlægning af den videnskabelige litteratur, samt en redegørelse for den relevante teori der senere i analysen og diskussionen vil blive inddraget yderligere. Indledningen som vil fungere som tematiseringen, bør her ses som opgavens ”hvad” og ”hvorfor”; ”Hvad er TT?”, ”Hvorfor er TT spændende?”. Disse spørgsmål bør stilles og besvares inden det næste spørgsmål, som henvender sig til metoden kan stilles, nemlig ”Hvordan”. I næste fase, (2) *design*, skal vi netop have ”Hvordan” spørgsmålet frem, for at kunne finde frem til den planlægning det kræver at designe en interviewundersøgelse. ”Hvordan skal vi undersøge TT?”. Her skal en række metodiske beslutninger tages, blandt andet hvordan man finder det bedste antal informanter og hvordan interviewguiden skal se ud. Igennem overvejelserne, kan det være nødvendigt at vende tilbage til forskningsspørgsmålet for at undersøge hvilken mulighed der vil give det bedst mulige svar til denne. Herefter følger håndarbejdet, nemlig selve (3) *interviews*, hvorefter de skal (4) *transskriberes*, (5) *analyseres* (6) *verificeres* og til sidst skal resultaterne (6) *afrapporteres* (fase 3-6 vil blive beskrevet gennem de følgende afsnit).

Uddybende beskrivelse af informanter

Informant 1 (Magnus) startede med at spille golf som 14-årig, efter at have samlet forskellige sportsgrene forinden. I golf konkurrerede på højt nationalt plan, og deltog i flere store nationale turneringer. Efter gymnasiet tog Magnus til Lanzarote for at være golf instruktør i et års tid. Her opdagede han triatlonsporten, og oplevede i takt med at han kom hjem til Danmark,

1 flyttede til en ny by og startede studie, en langsom fremgang i ambitionsniveau. Som Triatlet har
2 Magnus opnået flere topplaceringer ved de største internationale mesterskaber.

3 **Informant 2 (Anna)** stoppede med at ro kajak efter hun for 2. gang ikke kvalificerede sig
4 til OL i 2008. Anna er 4x verdensmester på maratondistancen. Én måned efter sit stop fik hun en
5 opringning fra en roer, hvis makker ligeledes var stoppet, og blev spurgt om hun ville prøve at ro
6 baglæns i stedet for forlæns. Anna blev grebet af rosporten med det samme, og parret kvalifice-
7 rede sig til OL i 2012, hvor de blev nr. 4. Til daglig arbejder Anna nu i bankverdenen, men har
8 en podcast der handler om eliteatleters udgang fra topsport, hvilket må antages at have medført
9 refleksioner om de forskellige transitioner topatleter gennemgår.

10 **Informant 3 (Mie)** spillede golf på højeste nationale niveau, og foretog en transition over
11 i triatlon sporten, hvor hun nu konkurrerer på højeste internationale niveau. Mie blev i løbet af sin
12 tid på efterskolen seriøs med golfsporten, og nåede at blive nr. 5 til DM, spille flere internatio-
13 nale holdmesterskaber, herunder EM for hold og EM individuelt. Efter gymnasiet var Mie kørt
14 død i golfsporten, og valgte at tage til Club la Santa for at være golfinstruktør, og meldte derved
15 fra til landsholdet. Her blev hun fanget af triatlonsporten og blev i løbet af sine 2 år på Lanzarote
16 grebet så meget, at hun i løbet af sin gymnasietid blev professionel. Mie deltager fortsat på det
17 danske landshold.

18 **Informant 4 (Dennis)** blev som 7-8-årig inviteret ind på talentudviklingsholdet A6 i den
19 lokale svømmeklub. Dennis begyndte at få smag for konkurrencer og svømmede med i finalerne
20 til de danske årgangsmesterskaber. I 9. klasse brækkede Dennis armen og begyndte at genop-
21 træne på cykel og med løb. Dette startede transitionen for Dennis, og da svømmeresultaterne
22 udeblev, besluttede han sig definitivt for at skifte sport. Dennis kom hurtigt på landsholdet, og
23 har nu opnået podieplaceringer på højeste internationale niveau.

24 **Informant 5 (Emma)** spillede fodbold for Brøndby IF, og fik allerede som 17-årig debut
25 på A-landsholdet. Mentale udfordringer og skader gjorde dog at hun mistrives i seniorfodbold-
26 verden. En forårsdag mens hun lå og lavede alternativ træning på sidelinjen, blev hun prikket på
27 skulderen af en fysisk træner, der spurgte om hun ville prøve at gå til løb. Emma begyndte at
28 lave sprinttræning én gang om ugen, og ca. 8 måneder efter var hun sprinter frem for fodbold-
29 spiller.

Analytiske overvejelser

Analysen for indeværende opgave blev foretaget ud fra en tematisk fremgangsmåde (Braun og Clark, 2006). Analysen tog sit afsæt i big Q tilgangen, som modsat small q der har en ontologisk realisme tilgang, ikke er bundet op på en bestemt teoretisk tradition. Small q vil orientere sig imod inter-rater reliabilitet, hvor der er konsistens og overensstemmelse i de resultater forskellige forskere kommer frem til. Big Q, som er forfattet af Braun og Clark (2006), orienterer sig modsat imod det kvalitative forskningsfelt, idet den forstår mening som kontekstualiseret. Big Q stiller større krav til mig som forsker idet jeg skal sørge for at relatere min analyse til mit forskningsspørgsmål, samt min egen videnskabsteoretiske orientering (ibid). Dette gør jeg konkret ved hele tiden at vende tilbage til mit formål og forskningsspørgsmål igennem min analyse, og konsekvent sørge for at jeg stadig er i gang med at besvare det spørgsmål jeg har stillet. I forlængelse heraf var det et opmærksomhedspunkt for mig, hvorledes min kodning var semantisk eller latent. Umiddelbart inden jeg startede kodningen, besluttede jeg mig for at kode latent, idet jeg tænkte at det ville give bedst mening for det formål jeg havde, og at en semantisk kodningsstrategi umiddelbart virkede vanskeligt, og bedre egnet til erfarne kvalitative forskere. Under kodningsprocessen blev det dog hurtigt tydeligt at jeg ikke kunne lægge mig fast på én strategi, men at det blev nødvendigt både at have koder af semantisk karakter, der er et udtryk for det der direkte fremkommer i empirien (f.eks. "akut-transition" der indeholdt beretninger om den første tid i transfer-sporten) samt af mere latent karakter hvor der kodes på den dybere og bagvedliggende mening (f.eks. "identitetsforståelse" hvor informanterne reflekterer over hvad deres TT har betydet for deres selvbillede og identitetsforståelse).

Tilføjelse af Resultater

Nøglepersoner

Et gennemgående tema i mine interviews var betydningen af nøglepersoner for atleternes transition. Nærmere bestemt har der været én person, der har haft afgørende betydning for den ustruktureret TT jeg har undersøgt. Her var det en forudsætning at nøglepersonen var på det rigtige sted på det rigtige tidspunkt. Nøglepersonens indflydelse er beskrevet iht. transitionens tre perioder.

1 **Nøglepersoner i præ-transitionsfasen**

2 Ift. præ-transitionen er det helt essentielt at der er én bestemt person, der har spillet en afgørende rolle ift. at atleten tog beslutningen om at initiere en TT-proces. For Emma og Anna kom ideen til at afprøve den nye sportsgren hhv. fra en fysisk træner, og fra en anden atlet. Ingen af dem ville selv havde fået ideen om at afprøve en anden sportsgren, men blev taget fat i af en person, som senere skulle vise sig at være en helt central person for resten af deres karriere. Som Emma fortæller fra sin tid i Brøndby IF:

8 *”Men så blev jeg stadig ramt af skader; et vrid i knæet, forstuvning, noget med baglårerne der brokkede sig. Og så blev jeg prikket på skulderen af (fysisk træner), en vinterdag da jeg lå og løb intervaller, fordi jeg ikke kunne være med til at spille, og han spurgte om jeg havde trænet løb før.” – Emma*

12
13 Træneren blev, og er stadig i dag Emmas primære sprinttræner. Dennis tog dog selv initiativet til at spørge hans træner om han ikke skulle søge nye udfordringer, men her var det afgørende at træneren imod forslaget og hjalp Dennis videre i processen:

16 *”du ved da jeg så brækkede armen, og kom og sagde til ham det kan godt være det er nu, vi skal til at rykke på det, så hjalp han mig også rigtig godt i gang. Hvad skal man finde? Man skal finde en cykel og nogle løbesko. Altså han var meget engageret i selv at hjælpe mig, og hjælpe mig videre og han ville gerne være med på sidelinjen. Han skrev til Dansk Triatlon Forbund, hvad jeg skulle og hvordan han skulle forholde sig til det.” - Dennis*

21
22 På samme vis fortæller Mie, at den centrale person på Lanzarote der sagde: ”inden du tager herfra, så har vi lavet dig om fra golfspiller til Triatlet”, senere blev hendes træner, og den person der ringede til Anna og spurgte om hun ville prøve at ro, blev hendes makker som hun kvalificerede sig til OL med.

27 **Nøglepersoner i den ”akutte” transitionsfase**

28 Det er tydeligt at den nøgleperson der har fået atleten til at begynde i den nye sportsgren, ligeledes er den centrale person som følger atleterne igennem den ”akutte” transitionsfase. I Emmas eksempel udfylder den træner der prikkede hende på skulderen et hul idet hun nu føler sig

1 hørt og værdsat, hvilket manglede i det fodboldmiljø hun befandt sig i. Samtidig havde det en ty-
 2 delig effekt at vedkommende gjorde en ekstra indsats og ofrede tid og ressourcer på Emma, fordi
 3 han så noget i hende: ”Så hver onsdag på min frEmmag i fodbold, var jeg formiddag ude i Sparta
 4 med (træner), fordi han havde lyst til det. Betalte ham ikke noget. Det var bare ren og skær lyst-
 5 betonede fra begges side”. Det lystbetonede og frivillige aspekt af Emmas relation med træneren
 6 er vigtigt for hende, og de nøglepersoner der generelt hjælper TT-atleterne igennem transitionen,
 7 er personer der udviser tillid, og ofre noget af dem selv til fordel for atleten. I Magnus’ tilfælde
 8 søgte han nye udfordringer da han havde mistet motivationen for golfsporten, og egentlig tog til
 9 Lanzarote for at prøve noget nyt. Her mødte han en træner der ikke havde forventninger på hans
 10 vegne, men lod ham tage det i sit eget tempo:

11 *”Der var sådan en tidligere walisisk, meget gammel mand der tog mig under vingerne og*
 12 *begynder at træne mig til Triatlon. Når jeg kigger tilbage, var det jo sådan simpelt og så-*
 13 *dan noget, men jeg tror han var god til at styre sådan en som mig, og så bare lade glæ-*
 14 *den være noget der fyldte meget” – Magnus*

15 Magnus’ refleksioner tilføjer, at det ikke nødvendigvis er en højt teknisk eller taktisk træ-
 16 nerfaglighed TT-atleterne søger, men nærmere en person der forstår atleternes situation, og for-
 17 mår at tilpasse situationen til det atleterne har brug for.

18 **Nøglepersoner i post-transitionsfasen**

19 Kun Magnus overgik til en ny primær nøgleperson, da han bliver mere etableret i sin
 20 transfer-sport. Dette skyldes at Magnus kom hjem fra Lanzarote, og flyttede til Aarhus, hvor han
 21 fik en ny træner. Mie som har et lignende forløb, beholdt sin træner fra Lanzarote, og i de tre an-
 22 dre tilfælde forblev den person der initierede atleternes transfer i første omgang, ligeledes hos
 23 dem gennem hele karrieren. Dennis beskriver relationen til de folk der hjalp ham i gang med tri-
 24 atlon sporten: ”begge to (red. sportschef og landstræner) er nok de to mennesker ud over min fa-
 25 milie jeg værdsætter alder mest. Fordi det er jo ikke kun sportsligt de har gjort en kæmpe forskel
 26 for mig, det er jo også personligt”. Dette understreger vigtigheden af den relation der skabes helt
 27 i starten, da denne ser ud til at være afgørende for det videre TT-forløb.

28 Ingen af de undersøgte atleter ville have haft samme succesfulde TT uden at have mødt
 29 *den* rigtige person på *det* rigtige tidspunkt. Det har været absolut afgørende at der har været en,

der ikke bare har inviteret dem ind i transfer-sporten, men også har udvist dem tillid, har givet noget af sig selv, og haft evnen til at møde atleten der hvor de var og tilbyde de rigtige muligheder.

Atleterne identificerer sig med sin transfer-sport

En bemærkelsesværdige opdagelse i begyndelsen af post-transitionsfasen, er at flere af atleterne giver udtryk for at de ikke har skiftet identitet igennem deres sportslige skifte, men nærmere har bibeholdt sin sportslige identitet. Som Emma forklarer når hun bliver spurgt om det har været vigtigt for hende at skabe en ny identitet efter hendes dropout fra fodbolden: "Ja eller bibeholde den samme identitet. At det er sport jeg sætter min identitet op mod, for jeg føler egentlig ikke den er så meget ny, jeg føler mere det er den samme bare en anden sportsgren.". Og Mie ligeledes bekræfter "Jeg føler ikke der er så meget anderledes fra den gang jeg spillede golf, altså det er en anden sport men det er den samme passion, og de samme drømme, et eller andet sted, selvom det er noget andet". Disse to eksempler viser, at selv et skift af sportsgren, som for en eliteatlet nødvendigvis må være en betydelig livsændring, ikke altid medfører et anderledes syn på vedkommende selv. Dette kan skyldes at transfer-sportsgrenen i virkeligheden er en sportsgren som atleten befinder sig meget bedre i, og dermed får mulighed for at udleve sin sande identitet igennem. Flere atleter giver udtryk for at transfer-sportsgrenen passer bedre til dem, og at de har nemmere ved at identificere sig med den nye sportsgren. For eksempel når Mie bliver spurgt om hun tror golf var den forkerte sportsgren for hende:

"Ja det tror jeg, altså jeg har i hvert fald tænkt over, at på en eller anden måde havde jeg faktisk svært ved at identificere mig selv som golfspiller. Og jeg var så træt af at blive mødt med alle fordommene imod at være golfspiller hele tiden" - Mie

Mange af atleterne kommer ind i deres donor-sportsgren gennem ren tilfældighed, og opdager som i Mies tilfælde, at de måske har valgt forkert. Dennis bekræfter de tidligere eksempler når han bliver spurgt om det var svært at omdanne sig til sin nye sportsgren: "Identitetsmæssigt var det faktisk meget nemmere. Fordi jeg følte at triatlon passede bedre til mig som sport. det var bedre for mig."

1 **Ambitionerne vokser på forskellig vis**

2 Involveringen i transfer-sporten efter TT-atleterne definitivt havde skiftet sportsgren, var
 3 individuelt forskellig, og kom enten til udtryk gennem et umiddelbart og højt, eller gradvist vok-
 4 sende ambitionsniveau. Mie og Magnus oplevede begge at deres overgang til at definere sig som
 5 triatleter var en gradvis proces. De havde begge forladt den ambitiøse investering i deres donor-
 6 sport i søgen efter nye oplevelser, og havde altså ingen direkte ambitioner om at investere i en ny
 7 sportsgren. Denne proces betød for dem, at deres ambitionsniveau langsomt voksede, også efter
 8 de identificerede sig som triatleter. Magnus beskriver her, hvordan ambitionerne for ham vok-
 9 sede i takt med at hans resultater bekræftede ham i hans højnede niveau, samt hvordan det at
 10 være en del af et voksende miljø var en motivationsfaktor:

11 *”Så det første skridt er bare at definere sig selv som professionel, og stille op i eliteræk-*
 12 *kerne og kunne retfærdiggøre for sig selv at man var med der. Og så skal man i top-10*
 13 *næste år, og finde ud af; okay det kan man godt. Og så næste år skal man i top-3. Og så*
 14 *året efter så skal man jo prøve vinde nogle af de helt store stævner. Det er jo bare sådan*
 15 *en løbende proces.” – Magnus*

16
 17 Dennis’ historie er anderledes. Han var i de første par år efter skiftet meget dedikeret i
 18 triatlonsporten, fik hurtigt resultater og blev en del af den nationale elite. Dennis’ hurtige frem-
 19 gang samt skift fra gymnasium til universitet – to ting som tidligere er præsenteret som positive
 20 ting for TT – gjorde at Dennis begyndte at miste fokus:

21 *”Jeg skød fuldstændig ved siden af. I mit hoved så var jeg jo stadigvæk pissegod, og det*
 22 *kørte på skinner, men det gjordet overhovedet ikke resultatmæssigt, og så bliver jeg kaldt*
 23 *ind til et møde hvor sportschefen sagde til mig at nu, jeg skulle nok finde noget andet at*
 24 *lave”- Dennis*

25 I Dennis’ tilfælde blev den hurtige fremgang en sovepude der fik ham til at få en indstil-
 26 ling om at tingene kom let til ham, og at en seriøs tilværelse ikke var nødvendig for at opnå de
 27 resultater han sigtede efter. En indstilling der var lige ved at koste ham karrieren. Dennis møde
 28 med sportschefen og landstræneren, beskriver han som det mest definerende øjeblik i hans

sportskarriere. Der kan således være en bagside af medaljen ved en hurtig fremgang ved TT. De to eksempler fra Magnus og Dennis er meget forskellige, og skyldes givetvis forskellige indstillinger hos atleterne, hvilket fremhæver vigtigheden af at tage individuelle hensyn til TT.

Transferværdi – elitesport til elitesport

Når TT-atleterne reflekterer over hvad de har taget med sig fra deres donor-sport over i deres nuværende sportsliv, er det ofte de psykosociale kompetencer, eller generelt mentale egenskaber, de fremhæver. Overraskende nok fremkommer kun ganske få tilfælde hvor atleterne fremhæver fysiologiske karakteristika der har hjulpet dem i deres transfer. Emma sætter ord på det ved at sige: *”jeg tror det er mere den her elitesport til elitesport jeg kan tage over”*, hvilket kan tolkes til at hun gennem sit tidligere elitesportsliv, har fået de ressourcer hun skal bruge for at klare sig i den nye sportsgren. Når Dennis bliver spurgt om hvad han tager med fra svømmesporten, fortæller han hvordan den ungdomstræner han tidligere har haft, har givet ham de fornødne mentale værktøjer:

”Spidse albuer. hårdt arbejde... det med at man må acceptere den situation man står i og få det bedste ud af den, og det er noget som ligger tilbage fra det han lærte os (red. Træner i donor-sport). At man bliver nødt til ligesom at agere i møget når man står i det, og så få det bedste ud af det. - Dennis

Atleterne der muligvis i forvejen er udstyret med en mentalitet og personlighed der gør dem godt egnet til sportsudøver, får således en sportslig opdragelse, der virker til at være essentiel for deres succes og udvikling i transfer-sporten. Magnus beskriver hvordan hans to sportsgrene – golf og triatlon – selvom de fysiologisk overhovedet ikke ligner hinanden, stadigvæk har kunne drage nytte fra hans tid som dedikeret golfspiller:

”Jeg tror helt sikkert der er noget mentalt og så bare det der med at dyrke en sport på højt niveau og vide hvad der skal til; selvtræning og træne og holde sig selv til ilden og afprøve de rigtige ting, og kost og ernæring og søvn og alt sådan noget. Der tror jeg der er nogle overlap. Altså det der med at tænke og leve som seriøs sportsmand, eller elite,

1 *eller talent eller hvad jeg nu var dengang. Der tror jeg der er nogle overlap, men det er*
 2 *nok mest nogle mentale redskaber du kan tage med over. Ik så meget fysisk.”- Magnus*

3 De fysiologiske overlap og direkte transferværdier imellem sportsgrenene ser altså ikke
 4 ud til at være det relevante, så længe atleterne gennem donor-sporten får det rette mindset til at
 5 dyrke elitesport. Dette vil være et væsentligt opmærksomhedspunkt for sportsorganisationer der
 6 arbejder med TT, da man risikerer at overse potentielle succesfulde transitioner ved udelukkende
 7 at kigge på de direkte fysiologisk overførbare sportsgrene.

8 **Sampling**

9 Næsten alle atleter i denne undersøgelse har afprøvet flere forskellige sportsgrene i deres
 10 barndom – sampling (Storm, Henriksen & Krogh, 2012). De atleter der har lavet en mere indi-
 11 rekte transfer (golf til triatlon el. fodbold til atletik) har været involveret i forskellige bevægefor-
 12 mer i deres barndom, hvilket muligvis har kunne give dem de fornødne motoriske færdigheder,
 13 til hurtigt at sætte sig ind i en ny sportsgren.

14 *”Jo mere man som barn leger og prøver ting af, og udvikler sin motorik, jo nemmere er*
 15 *det at skifte. Nu har jeg jo både været på noget rytmisk og boldspil og lidt bevægelse og*
 16 *har løbet meget, og har leget meget om barn, klatret i træer, sprunget over ting og ba-*
 17 *lance og sådan noget. Så jeg tror hele sikker at det har været med til at gøre det.”- Emma*

18 Emma mener således at hendes diverse sportsbaggrund, har haft en rolle ift. hendes suc-
 19 cesfulde TT. Hvor meget transferværdi der er fra sampling af forskellige sportsgrene, til succes-
 20 fuld TT er svær at sige noget konkret om, men det er ikke vanskeligt at forstille sig at det kræver
 21 en god indlæringsevne samt motorik at skulle sætte sig ind i en ny sportsgren i en sen alder.

23 **Atleternes perspektiver på sportsorganisationers tilgang til TT**

24 De undersøgte talenttransitioner for indeværende opgave er eksempler på ustruktureret
 25 TT, der sker på mere eller mindre vilkårlig vis. I de fleste cases var det tilfældigheder, der igang-
 26 satte transitionen: eksempelvis en træner, der var på det rigtige sted på det rigtige tidspunkt, en
 27 roer der læste en artikel i en avis, eller et attraktivt miljø, der beboede den ø som atleterne rejste
 28 til for at arbejde på.

Yderligere viser de undersøgte cases at atleter ofte vilkårligt vælger donor-sport, og derfor har risiko for at "vælge forkert" ift. hvor deres sportslige potentiale ligger. Mie siger selv at hun mener golf var den forkerte sportsgren for hende, og at hun havde svært ved at identificere sig som golfspiller. *"Hvis man tænker lidt bredere, så tror jeg at der er mange der ikke lige har fået valgt den rigtige sportsgren i første forsøg, og så tænker de: nåh, det er ikke noget for mig og så kommer de aldrig videre."* Det faktum, at nogle atleter tilfældigt vælger deres donor-sport, kan være et argument for at undersøge og udnytte det potentiale, der ligger i TT. Når TT-aterne fremhæver forskellige perspektiver på hvordan sportsorganisationer i fremtiden kan tilgå TT, handler det blandt andet om mere samarbejde imellem sportsklubber. Dennis nævner hvordan en øget eksponering for lignende sportsgrene kan være relevant: *"Altså ubevidst skabe en interesse for fx roning ved at svømmeklubberne laver en aftale med roklubben eller vandpoloklubben, der også ville være genialt at sætte dem til"* At klubber skal skabe en "ubevidst interesse" for andre sportsgrene, kan beskrives som en indirekte facilitering af TT, der minder mere om at facilitere sampling i ungdomssporten. Flere af atleterne fremhæver at de miljøer atleterne kommer fra har et ansvar. Eksempelvis siger Mie: *"Den træner der har nogen, som måske er ved at køre lidt sur i det, må ikke give op på dem, men hjælpe dem med at se muligheder. Eller sender dem til de rigtige, som kan hjælpe dem videre"*. Der er også eksempler på at det modtagermiljø atleterne møder, har haft stor indflydelse på deres succesfulde transfer, så det må antages at der her skal ligges et stort fokus fra sportsorganisationers side.

Der fremhæves også udfordringer ved TT; Emma pointerer blandt andet: *"Hvis man har noget potentiale (red. i en klub), har man jo ikke lyst til at give dem op, men hvis de er dårlige, så vil man jo gerne"*. Emma giver her udtryk for en kultur, hvor klubber vil værne om deres dygtigste atleter. En kultur der givetvis kan være en barriere for TT. For at facilitere TT, vil det i stedet være fordelagtigt, hvis klubber har positiv indstilling ift. at andre sportsgrene ikke "stjæler" atleterne, men nærmere accepterer TT som en naturlig udvikling i atleternes specialiseringsvej.

Kigger vi generelt på talenttransitionerne fra denne undersøgelse, er de eksempler på, at TT ofte foregår fra nationalt populære sportsgrene med et stort rekrutteringsgrundlag, og ind i mindre sportsgrene hvor vejen til verdenstoppen vil være kortere. TT-atleternes transfer-sports-

grenene kan allesammen kategoriseres som closed-loop sportsgrene, som defineres ud fra et forudsigeligt og cirkulært bevægelsesmønstre (cykling, løb, svømning), og således ikke bærer præg af komplekse og kaotiske konkurrenceformer (fodbold, håndbold).

Udvidelse af diskussion

TT-taksonomi

Transitioner er tidligere blevet klassificeret ift. deres højere eller lavere grad af forudsigelighed (Wylleman et al., 1999). Jeg har tidligere beskrevet at TT-atleterne ved mødet med transfer-sporten ikke nødvendigvis vidst at de var på vej til at starte en transition, hvorfor det formodes at TT ligger i den uforudsigelige del af spekteret, og karakteriseres som en non-normativ transition (Stambulova 2019). Grunden til at TT ikke nødvendigvis medfører krisetilstand som non-normative transitioner i visse tilfælde kan (Ibid.), er at transitionen ofte sker gradvist, den er præget af positive oplevelser, samt at atleten sandsynligvis vil være et bedre sted efter transitionen er sket. Transitioner er i nyere tid blevet beskrevet som faseopdelte processer frem for enkeltstående events (Stambulova et al., 2020; Hanton & Mellalieu, 2012; Stambulova 2019), hvilket passer godt ind i indeværende opgaves håndtering heraf. Den faseopdelte forståelse af transitioner tillader at beskrive de forskellige ressourcer og værktøjer atleterne bør besidde for at klare transitionen succesfuldt (Stambulova et al., 2020). Den faseopdelte beskrivelse af TT vurderes til at have været gavnlig for at danne et mere nuancerede billede af hvad der kendetegner TT. Idet den ”akutte” transitionsfase reelt set beskriver hele overgangsperioden for atleterne, og i visse tilfælde kan varer 3 år (bilag 4), kan det forestilles at denne med fordel ville kunne faseopdeles yderligere. Her kunne en reel akut og sociokulturel fase eventuelt være gavnlig, ligesom det er foreslået i CTM (Ryba Stambulova, & Ronkainen, 2016).

Identitetsspørgsmålet

Tidligere forskning har vist at eliteatleter i stor udstrækning identificere sig med sin sportsidentitet (Ronkainen, Kavoura & Ryba, 2016; Storm, Book, Hoyer, Henriksen, Küttel & Larsen, 2022) og graden hvormed atleter identificerer sig med sin sportsgren, er tidligere blevet undersøgt i relation til atleters karrieretransitioner (Wylleman & Lavelle 2004). Det beskrives hvordan atleter der har en stærk sportslig identitet, kan have svært det at håndtere transitioner,

1 som fx pensionering fra sporten, sammenlignet med atleter der identificerer sig mindre med sin
 2 sport (Ibid.). Jeg har ikke undersøgt graden af sportslig identitet hos TT-atleterne, men vurderer
 3 den til at være forskellig, rangerende fra mindre stærk for fx Magnus idet han frivilligt forlod sin
 4 donor-sport, til meget stærk for fx Emma, som selv giver klart udtryk for det i interviewet. På
 5 trods af de individuelle forskelle, er der ingen udslag i evnen atleterne udviser til at håndtere ta-
 6 lenttransitionen. Håndteringen af TT har således ikke en negativ sammenhæng med atletidentitet.
 7 Rea og Lavelle (2015) foreslår yderligere at en stærk atletidentitet kan være en direkte årsag til
 8 TT, idét atleterne ikke ønsker at forlade sportsdomænet. Dette bliver bekræftet af Emmas eksem-
 9 pel, idet hun netop beskriver hvordan hun i høj grad satte sin identitet op som elitesportsudøver
 10 og ikke nødvendigvis som fodboldspiller eller atletikudøver. Det er muligt at sportsidentiteten i
 11 relation til TT ikke skal ses som direkte sportsspecifik, men nærmere som en generisk elite-
 12 sportsidentitet.

14 **TT og Transitioner**

15 HAC-modellen fra Wylleman & Lavelle (2004) giver et holistisk syn på atleTERS karriere,
 16 samt dens tilhørende transitioner. Ifl. HAC-modellen var TT-atleternes sportslige udvikling i *ma-*
 17 *stery* fasen under deres transfer, hvilket kan være den mest udfordrende og krævende periode
 18 (Rea & Lavelle, 2015). Wylleman & Lavelle (2014) nævner at transitionen ind i *mastery* fasen
 19 sker ved 18-19-årsalderen, men denne undersøgelse viser at atleter kan bevæge sig tilbage i deres
 20 sportslige udvikling. Ved TT vil nogle atleter gå tilbage i *development* fasen, hvilket dog vil
 21 være kortere end normalt, idet atleterne hurtigt excellere i deres transfer-sport. HAC-modellen
 22 viser yderligere at transitioner i livets forskellige domæner ofte falder sammen, og TT og dens
 23 kombination med andre transitioner er relevant at berører på flere niveauer; Både i præ-transiti-
 24 onsfasen og i post-transitionsfasen. Præ-transitionen hos TT-atleterne var som bekendt kendeteg-
 25 net ved forskellige former for modgang. I to tilfælde – hos Mie og Magnus - førte denne mod-
 26 gang til en transnational transition, som samtidig fungerede som en nedsat involvering i donor-
 27 sporten, og hos Anna førte modgangen til pension. I alle tre tilfælde blev TT en direkte konse-
 28 kvens af en anden transition. I Post-transitionsfasen gav både Magnus og Mie udtryk for, at den
 29 ikke-sportslige transition til en ny by og et nyt universitet var en hjælp for dem. Mere litteratur
 30 peger dog ellers i retningen af at et sammenfald af transitioner ikke er en gunstig ting (Wylleman

& Rosier 2016). Dette skyldes at der for at en transition skal være succesfuld, bør være balance imellem de ressourcer atleterne har og de barrierer de møder (Stambulova, 2003). Generelt set kan det siges at mængden af barriere har risiko for at stige når flere transitioner falder sammen, men resultaterne fra mit studie har vist at der i nogle tilfælde kan ske en reduktion i de barriere atleterne møder, såfremt en ikke-sportslig transition sker samtidig med TT.

Metodiske overvejelser

Informanter

I undersøgelsen inkluderede jeg kun atleter der havde gennemgået en succesfuld talent transition. Det er en smal population hvilket gør at det teoretiske bidrag denne opgave (TTM) har bidraget med, ikke er så stærkt som det kunne have været, hvis tiden og ressourcerne havde været til at inddrage flere atleter. Endvidere er generaliserbarheden komprimeret i denne form for kvalitative interviewstudier, idét en anden sample sandsynligvis ville have givet andre resultater. Alternativt kunne jeg have inddraget atleter der havde dårlige oplevelser med TT, så jeg kunne have sammenlignet succesfulde og ikke-succesfulde transitioner. Eller jeg kunne have inddraget betragtninger fra centrale aktører i dansk talentudvikling der havde erfaring med både ustruktureret og struktureret TT, således at jeg kunne have mere nuanceret empiri. Informanter kunne have været forbunds- eller klubfolk der havde erfaring med at guide atleter over i andre sportsgrene. Enkelte af sådanne personer blev identificeret og kontaktet, men grundet opgavens omfang og tidsmæssige begrænsning blev der ikke indsamlet empiri fra dem, og jeg vurderede dertil at jeg ville få den bedste mulighed for at besvare mit forskningsspørgsmål, ved at undersøge TT gennem atleter der havde oplevet succes med TT.

TT-atleterne i denne undersøgelse er smalt repræsenteret ift. den diverse sportskontekst dansk elitesport repræsenterer, samt sandsynligvis også blandt de danske TT-atleter. Antallet og den sportsspecifikke distribuering af danske TT-atleter er aldrig blevet kortlagt, men et overblik herover ville være relevant i fremtiden at kortlægge. Informanterne medtaget i denne undersøgelse er ligeledes skævvredet idet 3 ud af 5 informanter er repræsenteret fra triatlon, hvilket svarer til ca. en femtedel af det danske A-landshold. Denne skævvridning skyldes primært at informanterne blev identificerede gennem personligt netværk, men vurderes ikke til at have haft nogen negativ konsekvens på kvaliteten af undersøgelsen. En metodisk overvejelse der muligvis kunne have højnet empiriens kvalitet, ville være ikke at medtage pilotinterviewet i den samlede

1 datamængde, og i stedet finde en anden TT-atlet. Dette skyldes for det første at Magnus' karriere-
 2 remæssige niveau trækker ned i det samlede billede, samt at hans hændelsesforløb er sammenlig-
 3 neligt med Mies.

4 **Interviews**

5 Grundet praktiske foranstaltninger blev alle fem interviews foretaget over Zoom. Da flere
 6 af atleterne enten havde travle hverdage, var afsted på træningslejr eller til konkurrencer, var den
 7 eneste mulige løsning indenfor tidsrammen at udføre interviews online. Det vurderes dog ikke til
 8 at have indflydelse på kvaliteten af interviews, da både jeg og atleterne havde erfaring med on-
 9 line møder. Interviewguides blev ikke sendt på forhånd, da det ikke vurderedes til at være fordel-
 10 agtigt at give informanterne en forud antagelse om hvilke spørgsmål de ville blive stillet. Denne
 11 metodiske overvejelse blev gjort som forsøg på at påvirke informanternes svar så lidt som muligt
 12 og dermed få deres umiddelbare og direkte svar på spørgsmålene.

13 **Manglende anonymisering**

14 I denne opgave har det været problematisk at opnå fuld anonymitet, grundet atleternes of-
 15 fentlige historier. Jeg kunne forsøge at anonymisere så meget som muligt, ved at undlade infor-
 16 mation som navne, køn sportsgren mm. Dette ville muligvis have højnet validiteten i de svar at-
 17 leterne gav, idet de ville undgå at tilbageholde følsom information. At opnå fuld anonymitet blev
 18 dog vurderet til at resultere i ringere kvalitet i opgaven, idet relevant information måtte undlades.
 19 Et semi-anonymt kompromis, med dæksnavne men bibeholdelse af relevant deskriptiv informa-
 20 tion, blev anvendt. Ved en sådan løsning vil personer der i forvejen har indgående kendskab til
 21 informanterne kunne gennemskue deres identitet, men den gængse læser vil se dem som ano-
 22 nyme. Da spørgsmålene i interviewguiden ikke direkte henvendte sig til personfølsomme oplys-
 23 ninger, vurderedes det at en semi-anonymisering ikke ville påvirke svarene betragteligt. For at
 24 sikre den interne validitet blev atleterne efter at have givet tilsagn om at indgå med navn, gjort
 25 opmærksom på at de til en hver tid ville have mulighed for at trække interviewet tilbage. Ligele-
 26 des blev de informeret opmærksomgjort på at eventuelle personer de nævnte ville blive anonymi-
 27 seret. Et par gange i løbet af interviews skete det at atleterne fremlagde noget personfølsom in-
 28 formation, som de ikke ønskede der blev offentliggjort, dette ønske blev naturligvis efterlevet.

Metode – Empiri – Analyse

Jeg har i dette speciale brugt en eksisterende teoretisk ramme (CTM), til at informere min empiri og analyse. Selvom jeg forsøgte at tilgå dataindsamling og analyse nøgternt, er jeg bevidst om jeg ikke kan undgå at påvirke empiri og analyse gennem min egen subjektivitet. Dertil er jeg også bevidst om at de metodiske overvejelser jeg tager, der til dels afhænger af min forforståelse for opgavens tematik, vil påvirke empiri og analyse. Eksempelvis har de studier der undersøger TT, som jeg igennem min indledende litteraturlæsning har læst, alle inkluderet kvalitative data. De fund studierne gjorde, som dannede grundlag for mine indledende hypoteser og generelle forventninger til TT og min egen undersøgelse, gjorde at jeg også valgte en kvalitativ fremgangsmåde. Et andet perspektiv på hvordan de metodiske overvejelser i høj grad afgør de resultater jeg fandt frem til, er at de førømtalte studier anbefalede et større fokus på de psykosociale aspekter af TT, hvilket jeg ligeledes forventede at finde.

Litteraturliste

- Collins, R., Collins, D., MacNamara, Á., & Jones, M. I. (2014). Change of plans: An evaluation of the effectiveness and underlying mechanisms of successful talent transfer. *Journal of Sports Sciences*, 32(17), 1621–1630. <https://doi.org/10.1080/02640414.2014.908324>
- Crowne, D. P., & Marlowe, D. (1960). A new scale of social desirability independent of psychopathology. *Journal of Consulting Psychology*, 24(4), 349–354. <https://doi.org/10.1037/h0047358>
- Gustafsson, H., Hassmén, P., Kenttä, G., & Johansson, M. (2008). A qualitative analysis of burnout in elite Swedish athletes. *Psychology of Sport and Exercise*, 9(6), 800–816. <https://doi.org/10.1016/j.psychsport.2007.11.004>
- Hanton, S., & Mellalieu, S. (Red.). (2012). Working with athletes in career transitions: Natalia B. Stambulova. I *Professional Practice in Sport Psychology* (Bd. 1–Book, Section, s. 181–210). Routledge. <https://doi.org/10.4324/9780203851333-15>
- Henriksen, K., & Stambulova, N. (2017). *Creating Optimal Environments for Talent Development*. Routledge Handbooks Online. <https://doi.org/10.4324/9781315668017.ch19>

- Küttel, A., Christensen, M. K., Zysko, J., & Hansen, J. (2020). A cross-cultural comparison of dual career environments for elite athletes in Switzerland, Denmark, and Poland. *International Journal of Sport and Exercise Psychology*, 18(4), 454–471.
<https://doi.org/10.1080/1612197X.2018.1553889>
- MacNamara, Á., & Collins, D. (2015). Second Chances: Investigating Athletes' Experiences of Talent Transfer. *PLOS ONE*, 10(11), e0143592. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0143592>
- Storm, R. K., Eske, M., Nielsen K. E., & Steffen, R. (2020) *Evaluering af Team Danmarks Tilbud Og Ordninger På Ungdomsområdet*. Team Danmark. <https://idan.dk/vidensbank/downloads/evaluating-af-team-danmarks-tilbud-og-ordninger-paa-ungdomsuddannelsesomraadet-delrapport-2/ed6b0b2f-4186-4256-9004-ac3200f04203>
- Ronkainen, N. J., Kavoura, A., & Ryba, T. V. (2016). Narrative and discursive perspectives on athletic identity: Past, present, and future. *Psychology of Sport and Exercise*, 27, 128–137.
<https://doi.org/10.1016/j.psychsport.2016.08.010>
- Ryba, T. V., Stambulova, N. B., & Ronkainen, N. J. (2016). The Work of Cultural Transition: An Emerging Model. *Frontiers in Psychology*, 7. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2016.00427>
- Schinke, R. J., Stambulova, N. B., Trepanier, D., & Oghene, O. (2015). Psychological support for the Canadian Olympic Boxing Team in meta-transitions through the National Team Program. *International Journal of Sport and Exercise Psychology*, 13(1), 74–89.
<https://doi.org/10.1080/1612197X.2014.959982>. (u.å.).
- Stambulova, N. B. (2003). Symptoms of a crisis-transition: A grounded theory study. In N. Hassmen (Ed.), *Svensk Idrottspsykologisk Förening* (pp. 97–109). Örebro: Örebro University Press.
- Stambulova, N. B., Ryba, T. V., & Henriksen, K. (2020). Career development and transitions of athletes: The International Society of Sport Psychology Position Stand Revisited. *International Journal of Sport and Exercise Psychology*, 19(4), 524–550.
<https://doi.org/10.1080/1612197X.2020.1737836>
- Stambulova, N., & Samuel, R. D. (2019). *Career Transitions*.

- Storm, L. K., Book, R. T., Hoyer, S. S., Henriksen, K., Küttel, A., & Larsen, C. H. (2022). Every Boy's dream: A mixed method study of young professional Danish football player's transnational migration. *Psychology of Sport and Exercise*, 59, 102125.
<https://doi.org/10.1016/j.psychsport.2021.102125>
- Storm, L. K., Henriksen, K., & Krogh, C. M. K. (2012). Specialization pathways among elite Danish athletes: A look at the developmental model of sport participation from a cultural perspective. *International Journal of Sport Psychology*, 43(3), 199–222.
- Wylleman, P., & Lavallee, D. (2004). *A developmental perspective on transitions faced by athletes*. In M. Weiss (Ed.), *Developmental sport and exercise psychology: A lifespan perspective* (pp. 507–527). Morgantown, WV: Fitness Information Technology.
- Wylleman, P., Lavallee, D., & Alfermann, D. (1999). *Career transitions in competitive sports* (Vol. 1). Biel: FEPSAC.
- Wylleman, P., & Rosier, N. (2016). Holistic Perspective on the Development of Elite Athletes. I *Sport and Exercise Psychology Research* (s. 269–288). Elsevier. <https://doi.org/10.1016/B978-0-12-803634-1.00013-3>